

{ No 131
{ సంచిక గరిం

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0—10—0; డజన్ 1-కి ర్పు 6—4—0. ప్రతియింట నుండవగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

అధ్యభివాలో ఓట్టిపూర్తిరహస్య
కాస్తిము ఇదివరకు యెవరివల్లను బహి
రంగము గా ప్రవృంపబడలేదు
దీనిలో శ్రీ అర్జున లక్షణములును
వారియొక్క అముచను నిలక్షణ
ములు శృంగార వాస్యములును,
మొగ ఆట అను శిల శాస్త్రీ వార
లను, పూర్వము నిహానువులు
వర్తముగా వ్రాపెట్టినపుడుకమును
పటములతో ముద్రించి యున్నాము
చార్జి7 అణాలు ఎం ఎస్ సరస్వతి
ఆరుగురంద్రి, ముందును,

కృష్ణానందానబ్బు

దీనిని వాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుంగు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును. 8 ఔన్సులగులపై 1 కి రూ 1-4-0 యేజంట్లు కావలెను.

సుందరం అండ్ కో

5, భద్రద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటవున్ మద్రాసు.

“కాంగ్రెస్”

ఆంగ్లజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్రవరమునుండి శీతానగరమునకు మార్చబడినది.

గౌతమీనద్య గ్రహశ్రమమువారితో ప్రకటితము. సంపాదకులు మధూరి అన్నపూర్ణయ్య, సంపత్కరచందా కుమారి మాత్రమే. ప్రకటనలు కేంద్రగౌరవారికి మిగల లాభకరము. వలయు వారు మేనేజరు, “కాంగ్రెస్”

శీతానగరం, కొత్తపూర్వము గోదావరికి అని వ్రాసేది.

నచ్చనివో! సొమ్మువాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థూలము, భావస్థూలము, గ్రహస్థూలము, అష్టకవర్ణ, షోడశం వర్ణ, ద్వాదశభావభావములు, దశాంతర్దశాంతర్దశములు, మున్నగు శాస్త్రసూత్రములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషశాస్త్రములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటికోర్కెతియ్యడు. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రూ 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 2181 కళింగోట, విశాఖపట్నం.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

“కానకా స్త్రుగనున” గలదు. ఆంగ్లము, విశ్వరత్నము, ఆభివృద్ధి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. మార్కెట్ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనును. ఇది ఉచితముగా తపాలో ఖర్చులేక పంపబడును. కావలిన వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వస్తుగుణాదీవిక

అయినవహర్ష- సూత్రసాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి. ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలీకలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణద్వయములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

కమలామణి లేఖలు
వెల 6 అణాలు- దక్షిణ కి రూపాయలు

గ్రంథకర్త:- బి. ఎ. బి. ఎల్. హైకోర్టు నేటి
రెండవ వెంట గుబ్బరావుపంతులుగారు
ఉద్యోగకారమున విదేశములందు భర్తకు
కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు బాబులు
గాక ప్రేమాభ్యుత్థము తోడ నిండితో కాచార న్యక
హాసము విచిత్ర నర్తనము కలిగియుండును. స్త్రీపు
రుషులకెల్ల పరమములు. ఆ 1002 నెలల జాను
మాసములోనివి గ్రంథీయ భాషలో ప్రచురింపబడు
(Kumala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
మెల్లటల వ్యాపించియున్నవి. చక్రవర్తి మొదలుగ
లక్షలకొడి జనుల జరివి క్లాఫించి యున్నారు. ఈ
సూక్ష్మమయ్యును ద్రావిడభాషగాక్షుట్టి తుట్టుకు
నిది కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్లభ అత్యంతవ్య
సవ కరమగు సుండును. విశేషప్రతులు లేవు.
వికొరియా డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు

హిందూదేశమున మహామదీయు

లకు గల స్థానము

లండన్ టైముస్ పత్రికకు నయ్యకు సర్దార్
అలీఖాన్ గారు వ్రాసిన జాబు

సికింద్రాబాదు, సెప్టెం 1:- హిందూదేశమున మహామదీయులకు గల స్థానమును గూర్చి లండన్ టైముస్ పత్రికకు నయ్యకు సర్దార్ అలీఖాన్ గారు వ్రాసిన జాబు నిన్న పత్రికలలో ప్రచురింపబడినది. ఆజాబునం దాయన యిట్లు వ్రాసెను:-

జూలై 7 తేదీన ప్రభువుల సభలో నుపన్యసింపుచు హిందూదేశములోని మతవిభేదములను తలచినట్లయిన హైందవ సమస్యలు మన మనుకున్నంత స్వల్పములు కావనియు అదినుండి యు వీర స్వభావములు గలట్టియు పౌరుషము గలట్టియు 700 లక్షల మహామదీయులు హిందూదేశములో నుండటమన ఈ విక్రములు ఎప్పటికిని తేలు నట్లు గా న బ డు ట లేదనియు బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు చెప్పియుండెను. అంత ముఖ్యమైన యుపన్యాసములో స్వపరిపాలనను సంపాదించుటలో మహామదీయు ప్రయత్నమును గూర్చి కూడ వారు కొంత చెప్పియుండిన బాగుండునని తలంచుచున్నాను. హిందూదేశమును గూర్చి సరిగా తెలుసుకొనజాలని బ్రిటిషు దేశములు ఇచ్చటజున్న చాలకల మహామదీయులును యదృష్టవశాత్తము కలవారనియును సమయము వచ్చినప్పుడు (అనగా బ్రిటిషువారు వెలిపోయినప్పుడు) హిందువులపైబడి అచి చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారనియు అనుకొందురని ఇంగ్లాండులో మన్న నాన్నే హితులు తెలియజేయుచున్నారు. బహుశః యిటువంటి అభిప్రాయములచేతనే ముమ్మునుగూర్చి బర్మన్ హెడ్డు ప్రభు పట్టు మాట్లాడి యుండవచ్చును. మేము వీరుల సంతతివారమని మాకు గర్వమే కాని మాకు ఇతర స్వభావములుకూడ కలవు. వానిని తలంపకుండుట దురభిప్రాయపడుట ప్రకృతికాస్త్రమందును చిత్రకళయందును ఇస్లాము పేరు సంపాదించియున్నది. ఇప్పుడు మాజాతివిద్యావిషయమున వెనుకబడి యున్నట్లుగా తలంపబడినట్లయిన పారిశ్రామిక విషయములలో మేమెంత వృద్ధిలో నున్నది బొంబాయి రాజధాని కి బాగుగా తెలియను. కాని అన్నిటికంటెను రాజ్య పరిపాలన యందు మేము శ్రమింపబడుచున్నాము. ఇప్పుడు పరిపాలనలో అవకాశ మిచ్చినట్లయిన మహామదీయులను లేమి చేయగలరో తెలియజేయుటకు మీరు వందలకొలది పేరు లీయగలను. పరియు మతమునందును దాశ్చర్యమునందును మే మెవ్వరికిని తీసిపోమని చెప్పినయెడల ఎవ్వరును ఆక్షేపింపరని తలచెదను.

మహామదీయులను గూర్చి కేవలము వీరుల సంతతియని తలంచినంత మాత్రమున హిందూదేశ విషయమున గల చిక్కులు తగ్గవని ఇంగ్లాండులో నివారికి తెలియజేయుటకే నేనీవిషయములను చెప్పుచున్నాను. మాపూర్వు లిదివరకు పేరు ప్రతిష్టలను సంపాదించియుండుట చేతనే రాజ్యపరిపాలనలో మాకు పాలు కావలెనని మేముడుగుచున్నాము.

హిందూదేశములో జాతివిభేదములను పోగొట్టవలెనన్న కారణములను తెలుసుకొని రూపుమాపవలెననిగాని వాటినిగురించి అశ్రద్ధపహింపరాదు. సంతుష్టి లేని యెవరో యొకరిద్దరివలె మేమును అపాయకరమైన మనుష్యులమనియును మా హిందూ సోదరుల తలుల పగులగొట్టి ఇంగ్లాండుకు కష్టము తెచ్చిపెట్టగలమనియు ప్రచారము చేయుటకంటె అపాయకరమైన పద్ధతి యుండబోదు.

మేము పౌరుష స్వభావముగల వారమని బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు చెప్పుచున్నాడు. అందులననే ప్రభుత్వములో మాక్షేమములు కాపాడబడవలెనని మేముడుగుచున్నాము.

బుద్ధిగల మహామదీయు డ్యోడును జాతిభేదముల నెక్కువ జేసుకొనవలెనని తలంపడు. అది పోవలెనయే మేమును తలంచుచున్నాను. కాని యిదివరకునలె సర్ అబ్దుల్ రహీంగారికి బెంగాలు ఆక్టింగు గవర్నరు పదవి నీయనట్లు వలె అశ్రద్ధచేయుటవలనను అచిచేయుటవలనను యాచిక్కులు తొలంగవు. నూతనముగా జరిగిన విషయములను బట్టి మేము నిరాశాపూరితులమైనను, రీడింగు బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువులవంటి గాజకీయవేత్తలుండుటవలనను రాజభిక్షుల హైందవుల సహకారమువలనను కేవలము హిందూ ప్రభుత్వముగాక మాపూర్వుల పేరు ప్రతిష్ఠలను బట్టియు మాయోగ్యులను బట్టియు మాసంఖ్య

నుబట్టియు మహామదీయుల మగు మాకుతగిన విభంబున పరిపాలనలో పాలు నం గు స్వ వ రి పాలనము నకు ప్రోవదేర్చుడునని మాలో చాలమంది నమ్ముచున్నారు. హైందవ సమస్యను గూర్చి బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుకు తెలియదని నేను నమ్ముజాలను. కాని మహామదీ గూతములను గూర్చి వారికి గల యభిప్రాయముల కీయుపన్యాసమే నిదర్శనమని యు చెప్పజాలము. (ఆ. ప్రె.)

పానిపట్టుమతకలహములు

విచారణకై కమిషన్ డివియన్ నియమింపబడదు

హిందూసభకు పంజాబు ప్రభుత్వ

కార్యదర్శి జవాబు

సిమ్లా, సెప్టెం:- పానిపట్టులో నూతనముగా జరిగిన మతకలహములను గూర్చి విచారించుటకై కమిటీ నొకదానిని నియమింపవలసినదని అడుగుచు అంబాలా హిందూసభవారు వ్రాసిన జాబుకు పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి హెచ్. డి. శ్రీయినాగ రిట్లు జవాబువ్రాసిరి:- మీరు ఆగస్టు 22 తేదీన వ్రాసిన జాబుండినది. ప్రత్యేకముగా సర్వస్వతంత్రముతో నియమింపబడిన కమిషను వారు విచారించి తీర్పు చెప్పినట్లయిన ప్రజలు సంతుష్టి జెందెదరని మీరు తెలుపుచున్నారు. ఒక విధమైన న్యాయ విచారణ జరుగుచున్నప్పుడు మరియొక న్యాయవిచారణ నేర్పరచుట అనవసరమని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. అదియు నుంగాక పానిపట్టులో జరిగిన కలహములనుగూర్చి యిదివరకే మహామదీయులొక విభమునను హిందువులొకవిభముననుచెప్పుచున్నారు గావున రెండుపక్షములవారను నిష్పాక్షిక మైనదని ఒప్పుకొను కమిషను నియమించుట మిగలకష్టము. సభాయుక్తు డాక్ గవర్నరుకు మరియొక యుద్దేశముకూడ గలదు. పానిపట్టులో కొన్ని సంవత్సరములనుండి హిందూ మహామదీయుల మధ్యములు పెరిగి యున్నవి. మొన్న జరిగిన పోరాటము గూర్చి అతిశయోక్తితో వ్రాయబడిన వ్రాతలవలన వైషమ్యము మరింత హెచ్చినవి. ఇప్పుడొక కమిషను నియమింపచారణ ప్రారంభించినచో వెంటనే వ్యవహారము తేలక ఆలస్యమైనచో వైషమ్యభావములు మరింత పెప్పుపెరిగి ఆపట్టణములోను చుట్టుప్రక్కలను యీ రెండు తెగలవారికిని సుహృద్భావము లేప్పటికిని కుదురనే కుదురవని గవర్నరు భయపడుచున్నాడు.

ఈ జాబుయొక్క నకలొకటి పత్రికలకు పంపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమైలవరం బాలభారతి

సమాజం వారు

బెజవాడ హాలులో 5-9 25 శనివారం

రామదాసు నాటకమును

ప్రవర్తించెదరు. ముఖ్య పాత్రలు కలిరు పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు, రామదాసు యడవల్లి నూర్యనారాయణగారు, తానీషా మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు, కమల ఉప్పలూరి సంతోషరావుగారు. ఈసమాజంవారు ప్రవర్తించు నాటకములలో సామితి ప్రహేళికద్రోపది కీర్తనపుస్తకములు హాలులందు అమ్మబడెను. నలయువారు కె. శున్నయ్య మైలవరం హాలు బెజవాడ అని వ్రాయుడు.

డాక్టరు. కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

953

29-8-25 శనివారమునుండి, 31-8-25 తేది సోమవారమువరకు 3 దినములు మాత్రమే

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా

టార్ న డో

భయంకరమైనట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టి కథ. లిక్ కెక్, జె. కార్బర్, హాస్ పీటర్స్ మొదలగువారి సాహసకార్యములు చూడవలెనవి.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి. రామశాస్త్రిగారి సీసా 2 రూ. జీవనసుధా సీసా 2 రూ. దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

ప్రభుత్వ పుట్టతరువులు

గ్రామాంతరములందు వైద్యశాలల నేర్పరచుటకు

అడ్వాన్సు ఇచ్చుట

గ్రామాంతరములందు వైద్యశాలల నేర్పరచుటకు ఒక తాలూకాబోర్డువారు ఇరువురు వైద్యులకు వెయ్యిరూపాయలు అడ్వాన్సు ఇచ్చినట్లు లోకలు ఖండు అకౌంటుల ఎక్జామినరు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుచున్నాడు. అడ్వాన్సు ఇవ్వబడిన మొత్తము ఫలియగు విషయన వ్యయపరుపబడు నను లూచి పుచ్చుకొనక యూరక అడ్వాన్సు ఇచ్చి పద్ధతి అక్రమమైనవని ప్రభుత్వము వారి ఖేదించుచున్నారు. కావున తగు పూచి పుచ్చు కొను విషయమై ఇతర లోకలు బోర్డులు క్రొత్త విహింపవలయు నని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇట్లుకాక తమంతట తామే సామానులను కొని వైద్యశాలలను స్థానిక సంఘములే ఏర్పరుపవచ్చును. వారికి మందులు మన్నగ సామానులేమైనను కానలసినవో జిల్లా మెడికలు ఆఫీసుగారి సహాయముతో గవర్నమెంటు మెడికలు స్టోరునుండి తెప్పించుకొన వచ్చును.

తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్లయందు వైద్య

శాలల సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులు

తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్లయందు వైద్యశాలల సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులు స్థానిక సంఘములకు లోబడినవారు కాదు. మునిసిపలు సంఘముల అధ్యక్షులకు లోకలుబోర్డుల అధ్యక్షులకు వీరిని క్షేమింపట ఆధికారములేదు. వీరేమైనను రిజ్యుజేషన్ సర్దుక జనరలుగారికి రిపోర్టుచేసినవారు తగుచర్యపుచ్చుకొనెదరు.

గ్రామాంతరములందు వైద్యశాలలు,

ప్రభుత్వ సహాయము

గ్రామాంతరములందు వైద్యశాలలను స్థాపించుటకు సామానులను కొనుటకును, ఉద్యోగలకు పనివారికి జీతములిచ్చుటకును కొంత మొత్తమును గ్రాంటుచేయవలయునని బరంపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారిని కోరెను. రాష్ట్రపు ధనమునుండి ఇందులకు ఏమాత్రము గ్రాంటు ఇచ్చుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

లోకలుబోర్డులు మునిసిపాలిటీల చట్టములు

1920 సంవత్సరపు మద్రాసు లోకలుబోర్డుల చట్టము, మద్రాసుజిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టమునందు పవర్లలను గావించు విషయమై లోకలుబోర్డుల అధ్యక్షులు, మునిసిపలు సంఘముల అధ్యక్షులు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ తమ అసెంబ్లీయ మలను తెలుపవలయునని ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు.

దేశబంధు వంగరాష్ట్ర నిధి

సెప్టెంబరు నెల మొదటితేదీ ప్రకటనము

ఆగస్టు నెల 29 వ తేదీకి 7, 24, 69 రూపాయలు చేరినవి (ఫార్వర్డు)

మోటారు ప్రమాదము

జె. టి. ఏ టెంపిలుగారు చనిపోవుట

లండన్, ఆగస్టు 31:—క్యాంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయము నకు సంబంధించిన టెంపిలుగారు మోటారు వైకిలుమీద బోవుచు తొలిస్తంభమును డిక్కిని చనిపోయెను.

కీ|| శే|| హారంసు వర్మ

లండన్, ఆగస్టు 31:—నార్తక్లిఫ్ ప్రభునితల్లి హార్మ్యు సువర్ణుగారు చనిపోయిరి. కొడుకు వార్తాపత్రికా విధానమును ఈమె సర్దుచుండెడిది.

నేసా 1-3 కు సుము వి.పి. చార్జి ర్య 2-0-0. కేరు.

ఈమందు గవర్నరు అను సెగ్మెంట్ మను 24 గంటలలో నివారించి మాత్రద్వారమనుండి వెలువడు ప్రావమును మాత్రము విడుదలపర్చును గలగు చురుకుపోటు, ముచలను బాధలను వెలువే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1766

ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246 13, తైరాగివరంపేడి, మదరాసు.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి జెటు

సెప్టెంబరు 1 తేదీ మంగళవారము

పల్లికు డిపార్టుమెంటు

న్యాయమూర్తి వెంకటసుబ్బారావుగారు సెలవునందు స్పృహకాలము జిల్లా సెషన్సు జడ్జి హెచ్. డి. సి. రేలిగారు హైకోర్టు జడ్జిగ పనిచేయుచుందురు.

సి. మాధవను నాయరుగారు వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు 1926 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు చెన్నపురి హైకోర్టు అడివనల జడ్జిలుగ పనిచేయుచుందురు.

పోలీసు శాఖ

మద్రాసు దక్షిణపు రేంజి పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనరు ఖానుసాహెబు గనుడట్టి సయ్యదు కాసీం సాహెబు బహదరుగారు కడప డివిజన్ పోలీసు సూపరింటెండెంటుగ మార్చబడిరి.

రాజమహేంద్రవరం పోలీసు డివిజన్ సూపరింటెండెంటు బక్తి గుప్తా ఆర్.కె. సాహెబు బహదరుగారు మార్కపురం డివిజను మార్చబడిరి.

లా డిపార్టుమెంటు

అమలాపురం సబ్ డివిజన్ జడ్జి సి. రంగనాయకులు నాయుడుగారు విశాఖపట్నం సబ్ కోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి. హైదరాబాద్ డిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ కె. సరసింహంగారు అమలాపురం సబ్ డివిజన్ జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

మోడిగూడూరి కనకప్పగారు బెల్లారిజిల్లా కోర్టుకు నందు బెంచిమేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు

డివిజన్ కలెక్టరుల బహుయింపులు

రావుసాహెబు తలారి వెంకట గోపాలరావుగారు కడపకు మార్చబడిరి. యస్. వెంకటరామయ్యగారు విశాఖ పట్నం మార్చబడిరి. బోగెట్టి బసప్పగారు బల్లారి ట్రెజరీకి మార్చబడిరి.

అటవీ శాఖ

అటవీశాఖ అసిస్టెంటు కాన్స్టేబుల జె. కూడుగారు ఫారెస్టు ఎకనామిస్టు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. అనంతపురం జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరు డి. ఎస్. సాగిగారు బెల్లారి డివిజను ఫారెస్టు ఆఫీసరు పనులనుకూడ చేయుచుందురు.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

యస్. రామయ్య శాస్త్రిగారు ఈ శాఖకు టెంపరరీ అసిస్టెంటు సెక్రటరీగ నియమింపబడిరి. ఆగస్టు 25 తేదీ మొదలు రెండునెలలు వీ రిపనియం చుండెదరు.

పల్లికు హెల్తు అసిస్టెంటు డైరెక్టరు కె. టి. హార్మ్యి గారు సెప్టెంబరు నెల 1-వ తేదీని చార్జి పుచ్చుకొనెదరు.

వి. యం. యస్. ఉద్యోగలకు కెప్టెనులు జె. వి. వైద్య, యం. యం. భాగ, ఎ. జె. డి. నేజిగారు చెన్నపురి ప్రభుత్వపు స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖయందు పనిచేయ నియమింపబడిరి.

తాలటం సుబ్బారావుగారు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

పి. చక్రపాణి నాయుడు, యం. మార్యనారాయణ, ఆర్. కొండయ్య, కె. గవయ్యగారు తూర్పు గోదావరిజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ కాకినాడ తాలూకాబోర్డువారిచే ఎన్నుకొబడిరి.

మునిసిపాలిటీలు

సి. అప్పళ్ల నరసయ్యనాయుడుగారు, బందరు సత్వీ నారాయణ పంతులుగారు, కల్లేపల్లి సూర్యయ్యగారు చికా కోలు మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

అన్నదాత ఆద్యయ్యగారు, గట్టు రంగనాయకులుగారు, పూటుకూరు వెంకటేశ్వరులుగారు, గొల్లపూడి నారాయణ గారు, పొంగల మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

దామరాజు మునికాద్దనరావు పంతులుగారు ఏలూరు మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

ఎ. గోవిందరెడ్డిగారు నెల్లూరు మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

విద్యా శాఖ

మేరీరాణి కళాశాల అసిస్టెంటు టెక్నరు శ్రీమతి యం. లక్ష్మి ఆచార్యులుగారు మద్రాసు ఎడ్యుకేషను సర్వీసు నందు చేర్చుకొబడిరి.

మద్రాసు లేడి వినింగుడను ట్రేనింగు కాలేజీ ట్రీని పాలు విల్లెదు ప్రేగరున్య పశ్చిమగిల్లూరు బాగిశాపాతకాల ఇన్స్ పెక్టగ నియమింపబడిరి. కెన్స మార్కెటు గెర్డారున్య వీరిస్థానమున ఈకళాశాల ట్రీనిపాలుగ నియమింపబడిరి.

సెనేటు సభ్యులకు వహమ్మదు నిమూన రహిమాన్ సాహెబుగారి రాజీనామాను గవర్నరు అంగీకరించిరి.

సి. యం. సేవపుర్రనాయుడు గారు సాన్స్ కేషను ఆర్మీ వారిచే గుంటూరుజిల్లా విద్యా సంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

కె. రెండు యం ఇబ్రహీంగారు కడపజిల్లా విద్య సంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

జిల్లాకోర్టు మనసలు సున్న సుబ్రహ్మణ్యంపంతులుగారు కర్నూలునుండి గుంటూరు ట్రీనిపాలు కోర్టుకు మార్చబడిరి. సంబూరి గోపాలకృష్ణారావుగారు గుంటూరునుండి కర్నూలుకు మార్చబడిరి.

బల్లారి అసిస్టెంటు కాన్స్టేబుల ఆఫ్ ఫారెస్టు వి. యస్. కుప్పస్వామిగారు చిత్తూరుజిల్లాకు మార్చబడిరి.

ఆదాయపు పన్ను ఆఫీసరు డి. వేంకటస్వామిశాయుడుగారు కృష్ణానుండి తూర్పు గోదావరికిన్ని యస్. వెంకట రామకృష్ణగారు చెంగల్పట్నమునుండి కృష్ణాకు మార్చబడిరి

మీరు అల్లూరు బసీదు సాహెబు ఎ.యం. యస్ గారు రాయచోటి అసైన్డ్రి అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

బరావతి నాకాసంఘము

చిట్టగోనియను నావికులందరును సమ్మెకట్టిరి

రంగూను, సెప్టెంబరు 1:—ఇదివరకుండి భయపడుచున్న చిట్టగోనియను నావికులసమ్మె బరావతీ నాకాసంఘము లో నేడు సంప్రాప్తమైనది. 3500 మంది సమ్మెకట్టిరి. హెవరీ స్టీవరుల దగ్గర వారుకూడ సమ్మెకట్టిరి తెలియుచున్నది. కంపెనీకిచెందిన కాకలన్నియు ఒడ్డుకు పట్టబడినవి. నేడు నాకలాడుటయేలేదు. బర్మనులు చిట్టగోనియనులు ఆంగ్లేయిండియను లను క్రొత్తక్రొత్తవారు నావికులుగా చేర్చుకొనబడుచున్నారు. వీరందరు వేరువేరు లాంచీలుమీద నియమింపబడుచున్నారు. క్రొత్తనావికులచేతను లానియరు యూరపియను ఆఫీసరులచేతను నడుపబడుచు నేడు కొన్ని లాంచీలు ప్రయాణముచేసి చూచినవి. రేపు రి లాంచీలు సర్వీసులో తిరుగును. క్రమముగా నావల నెక్కువ చేయవలెనని కంపెనీవారు లెంచుచున్నారు.

ఇదివరకు తాము సభ్యులుగా నున్నటువంటి బర్మాకా ర్మీకు సంఘములోనుండి కొంతమంది సమ్మెదారులు డబ్బును డిసికొనుచున్నారు. సరంగలచే నడుపబడుచు సమ్మెదారులందరును లాన్యాదాలో నుంటున్నారు. ఇది పట్టణములో పశ్చిమ భాగము. ఇంతవరకు కాంతికి భంగములేకుండ సమ్మెదారులు జాగ్రత్తగానే యున్నారు. (అ. ప్రె)

పట్టవగలే హత్య

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 1:—తిరుచనాపల్లి పూతూరులో నిన్నటి దినమున పట్టవగలే ఘోరమైన హత్యయొకటి జరిగెను. పూతూరు సెంటి పోలీసులలో ఉపాధ్యాయుడగు జేకబుగారు మధ్యాహ్న భోజనమునకై యింటికి రాగా ఆయన భార్య గదిలో వచ్చిపరేయించగా చూడగా గొంతు కోయబడియు చెవులు క్రైం పబడియు నగల పవారింపబడియు నుండెను. వెంటనే యీ విషయము కాంటన్ మెంటు పోలీసువారికి తెలియజేయబడెను. ఈచంప బడిన స్త్రీకి 22 సంవత్సరములు. ఈమె జేకబుగారికి రెండవ భార్య. పోలీసువారికేసును విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె)

గోక్షేపాలు శంఖుస్థాపనము

గౌరవనీయులగు లాల్బాభాయి శ్యామలదాసుగారు చేసెనరు

పునహ, సెప్టెంబరు 2:—పునహయందు నిర్మింపనున్న గోక్షేపాలు శంఖుస్థాపనమును గౌరవనీయులగు లాల్బాభాయి శ్యామలదాసుగారు యీనెల 10-వ తేదీన చేసెదరు. (అ. ప్రె.)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేది

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎక్స్లెన్డ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యంగారు

* * * ఏడుబావుల డివిజనులో కాంగ్రెసు సభ

శ్రీ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోట్ల నోసంగుడు

* * * ఆంగ్లో హైందవులకు కాంగ్రెసు సందేశము

జన్మిసుపక్షపు అసత్యాలాపముల ఛండించుట

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి యువన్యాసము

రాళ్ళ వర్షము

ఏడుబావుల డివిజనులో ఆంగ్లో హైందవ వోటరులకు గాను నిన్నటి దినము గావించబడిన ప్రత్యేక సభయందు శ్రీ మాన్ యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు జన్మిసుపక్షముయొక్క బాటకములను రత్తిక బట్టి తమపై గావించిన అపవాదములను ఖండించుచు ఆంగ్లో హైందవులు, క్రైస్తవులు, యూరోపియనుసంఘములూ తెల్లగు దేశీయులతో గలసి కాంగ్రెసునకు తోడ్పడవలెననియు, కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థి యగు శ్రీ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోట్ల నోసంగవలెనని యుపన్యాసించిరి. సభ్యులచే ఆవరణమంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఆంగ్లో హైందవులే సభితులం దధికసంఖ్యాకులు.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు

“స్వరాజ్యపక్షమును మిర్రెబలపరచుటయనో అద్దాని నిష్కృపకుమి మి సహజమున ముచ్చటించునన్నాను. మాపక్షము తరపున జెప్పవలసినది నాలికించి యోగ్యతా యోగ్యతల గవించి మి యిచ్చవచ్చినవారికి వోట్ల నోసంగుడు. ఆంగ్లో హైందవ క్రైస్తవ, యూరోపియనులు మున్నగు పలు సంఘములను గూర్చియు, వీరెల్ల విశ్వతాత్పర్యము గూర్చియు మాట్లాడునన్నాను. కారణాంతరాలచే దేశీయులకుంచి వీరి యున్న క్రైస్తవ, ఆంగ్లో హైందవ సంఘములవారికి ప్రబోధముగావించి తమపక్షమునకు మరల్చుకొనుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు కృషిసలుపదు సమయ మాసన్నమైనది. అట్టిప్రయత్నము లింతవరకు జరుగబడకుండుటకు ఇరు కక్షలవారియందును సహన లోపములు గలవు. వానిని తెలిసికొని సవరించి దేశమందలి వివిధసంఘములను ఏకభావముతో పనిజేయవలెను. భారతదేశం దిత్తధిక సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము నహించి ప్రజా శ్రేయమునకు పాటుబడు కాంగ్రెసునకు శ్రేయోత యొసంగవచ్చు. లేక ప్రభుత్వోద్యోగములకు, మౌలిక పథవులకు ఆశ్రయం సాధ్యపరులకు అల్పసంఖ్యాకుల పక్షము హిందువులకిమివోట్ల నోసంగుటకు పూర్వ మి నివయము జాగరూకతతో విమర్శింపగోరెదను. జన్మిసుపక్షము మిసంఘమునకు గాని లేక దేశమునకునుగాని గావించిన ఒక్క ఉపకారమును

వేర్కొనగలరా? లేదు. జన్మిసుపక్షమున కవకాశ మొసంగి టాడుదు. మిసంఘము ముత్తమమిద దేశమున కును ఏమైన మేలుజేయగలకామా పరిశీలించు. ప్రభుత్వము వారైనను మాపక్షముతో సహకారము సరిపెనవో ప్రభుత్వము ప్రజల యామోదమును గాంచి నిరాటంకముగ పరిపాలన జరుగ గలదు. కాని తమకు లోబడి అడుగులకు మడుగులాత్తు జన్మిసుపక్షమువారుండ ప్రభుత్వమువారి దృష్టి ఎటుల మార గలదు?

ప్రతిపక్షుల దుర్భాషలు

జన్మిసు వర్గమువారు నావిషయమై అసత్య ప్రలాపము లాడుచు దుర్వ్యర్థల వ్యాపింపజేయుచున్నందున నేడు వానియొక్క యధార్థతను మికు తెలుపగోరుచున్నాను. నేను సి. వి. యి పట్టుకును విసర్జించలేదని భూరింగముగ చాటాచున్నాను క్రిమినల్ లా చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది ప నా సి. వి. యి దిరుదమును కాసన సభ్యత్వమును రాజీనామా నిచ్చిన విషయము తెల్లరు ఎరుంగుదురని తలంచెదను. నాకు వ్రాయు నుత్తరములో సి. వి. యి. దిరుదమును నాపేరుతో జేర్చి వ్రాయువారి తెల్లరు అట్లు జేయవలదని గోరియాంటిని. కొన్ని వార్తాపత్రికలు సి వి. యి దిరుదమును వాడెను. వెంటనే నన్ను టల సంబోధింపవలదని భూరింగ ప్రకటనమును గావించి యాంటిని. అనేక ఉపన్యాస వేదికలపై వెల్లడించితిని, జన్మిసు పక్షమునందవరో “కన్నప్పరం” అనుదినము శుద్ధ అబద్ధములను ప్రేలుచుండును. సర్వకాల సర్వాస్థలయందు తమకు నచ్చని వారిపై నిట్టి నిరాధారములను నిండులు మోపి నిందించు పక్షములో నేనేమి చేయగలను?

1920 సం॥ వందు నాఅద్యోక్తు జనరలు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా యొసంగితిని. అప్పటి కీజన్మిసుపక్షమున కెట్టి బలములేదు. కేవలము నాపమాత్రావోక్తముగ నుండెను. గవర్నరు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు ఈ పక్షము విషయమై గోరంతలు కొండంతలుగ జేసిరి. అట్టి సీటిలో గలిచిన సర్ త్యాగరాయకెట్టిగారిని నేను మంత్రిపదవి కొరకు ప్రార్థించితిను మాడుడు. తమపక్షమున కెట్టి పలుకుబడి లేని సమయములో ఇతరులకు మౌలికపథవుల నిప్పించ గలరని ఎవరైనను తలంచెదరా? నేనావార్తను వెంటనే నిరాధారమని ఖండించుచు ప్రకటన గావించితిని. నే డీవాక్కురు లేమేమో నీలాపనిండులు మోపి ప్రజల మోసపుచ్చ నెంచుచున్నారు.

డా॥ పి. వరదరాజులునాయుడుగారి నేరముపై

డాక్టరు. పి. వరదరాజులునాయుడుగారు తమిళనాడు కాంగ్రెసు అసభ్యులు గనుండినపుడు జన్మిసుపక్షము అధికారము నహించియుండెను. నేనా సమయమందు అద్యోక్తు జనరలు పదవియందుండిని. డివిజనుగారు లామెంబరు గనుండిరి. ప్రభుత్వమువారు కాసలేదని డా॥ నాయుడుగారిని ప్రాసిక్యూషన్ గావించిరి. నాతో ఆలోచించనైన లేదు. అట్టితరీ నాయుడుగారి ప్రాసిక్యూషనుకు నేనెటుల బాధ్యుడ నయ్యెదనో యోచించుచు. నాయుడుగారు మున్నగు దేశభక్తులను ప్రాసిక్యూషను జేయవలెననుటచేతనే విసుగుజెంది నాయుడ్యోగమును వదిలి వెట్టియుండగూడదా? నిజముగ ఇట్టి మనస్సాక్షికి విరుద్ధముగ పనులాచరింపవలెననుచున్నదియే నేను నా యుద్యోగమును వదలి తిని. కాని నాయుడుగారి విషయములో మాత్రము నా సలహా ఏమాత్రము లేకయే ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషన్ గావించిరి. బ్రాహ్మణులపై దండెత్తినను స్వరాజ్యపక్షమువారిపై దండెత్తినను క్రమపద్ధతులచే హోరాహోరి పోరాడవచ్చును కాని ఉదయాస్తమన మి కల్లబొల్లి పల్లెలు నెట్లు సహింప గలము?

యశో శేషుడు దేశబంధు చిత్తరంజన బాబు దివంగతుడైనపుడు కలకత్తాయందలి నానాసంఘములవారు క్రైస్తవులు, హిందువులు మహమ్మదీయులు, యూరోపియనులు, ఆంగ్లో హైందవులు, రాజాధిరాజులకును చక్రవర్తులకును జరుగని ఘనముగ గౌరవమును గావించిరి. మిర్రెబల రెరుంగుదురుగదా. అట్టి మహా మహుని విషయమై ఈజన్మిసుపక్షముందలి ధీగులం దొకరు పత్తి నడమి! “సర్ త్యాగరాయకెట్టిగారి పాదరక్షలను దీయుట కైనను దాసుగారు తగరం” (అనూన మనమానము) ఇంతకంటె గౌరవహీనమును నీచాతీనీచము నగు విషయము వేరొందు కలదా?

జవహరిలాలుగారు: వి. సి. యస్. ఉద్యోగము పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు భారతకాసనసభ యందు స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకులు. గొప్ప శ్రీమంతులై యుండి కుమార్తెనతో చెరసాల కరిగియుండిరి. జవహరిలాలు

నెహ్రూగారు వారికి ఏక పుత్రులు. “నెహ్రూగారి కుమారుడు వి. సి. యస్. ఉద్యోగమునకు దున్నాడని” జన్మిసువర్గమువారు ముద్రిత ప్రకటనలు పంచిపెట్టిరి. ఇంతకంటె అసత్య ముండగలదా? జవహరిలాలు నెహ్రూ బారిష్టరు పదవిని మానుకొని అఖిలభారత దేశీయ మహాసభా కార్యదర్శి లలో నొకరుగ సనిజేయించున్నారు.

ఈ సత్యరూపములను వార్తలవలననే పక్షముయొక్క యోగ్యతా యోగ్యతల గమనింప వచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము వాట్టి కల్లమాటల బొక్కరిని ఎవరైనను జెప్పగలరా? అంతయేలే! ఈ రా॥ బి॥ తణికాచలంకెట్టి, డా॥ సి. నరేశముదలి యారు, డి. శ్రీనారాయణస్వామి కెట్టిగార లందరు కార్పొరేషను అసభ్యులపదవికొరకు వోట్లకై నా యింటినుట్టు తిరిగి యుండ లేదా? నే నీ విషయములన్నియు నాపై గావించబడిన నిందలకు ప్రత్యుత్తరముగ మి ఎల్లరకు సందియ నివృత్తికొరకై జెప్పవలెననిచ్చినది.

అసహాయోద్యమము ఓడిపోయినా?

స్వరాజ్యపక్షము ప్రస్తుతమున సహాయ నిరాకరణపక్ష మనియు, అసహాయ నిరాకరణము అవేజయ మందెననియు పల్కుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షము ప్రస్తుతమున సహాయనిరాకరణపక్ష మనుమాట వాస్తవమే. కాని నిరాకరణోద్యమము సంపూర్ణముగ అపజయము గాంచలేదు. దేశీయులలో నైతిక బలము, త్యాగము, సహనము, కష్టానుభవము మున్నగు సుగుణములను పెంపొందింపజేయుట కుద్దేశింపబడి మహాత్మునిచే స్థాపింపబడెను. అయ్యది లభ్యమయ్యెను. జనులలో నుండు బల హీనతను పోద్రోలుటకు విహేతువు సమకల్పెను. సత్యాహింసలు పరమావధిగ గలిగి నిష్కల్యము లగువారినిగ జేయ దలపెట్టిరి. ఆయుధ్యముచేత పరప్రభుత్వ హృదయము మారగలదని మహాత్ముడు తలంచెను. ప్రజలహృదయములో మాత్ర మియు ద్యమము మార్పును గల్గింపజాలెను. న్యాయముకొరకు, సత్యము కొరకు కష్టపరంపరలను సహనముతో ననుభవించుట క్రైస్తవులగు మి తెల్లరుకు నూతనముగాదు. పాశ్చాత్యదేశములందు బాధానుభవము వలననే క్రైస్తవమతము వ్యాపించింది. కాన మహాత్ముని సిద్ధాంతము మి కెక్కుడు సులభముగ బోధపడగలదు. ఆసహాయోద్యమముగాని, జాతినిగాని, కులముగాని ద్వేషించువాడు గాదు. పశుబల ప్రాధాన్యములవారిని లోబరచికొని విప్లవోద్యమము లన్నిటిని ఆమహానాయక డాచివేయ జాలెను. పశుబలముకంటెను ఆత్మశక్తి ఉత్తముని ఎరుక పరచెను.

స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడినదిదేశీయోద్యమములతో బోల్చిన నీస్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమము తీవ్రమైనదిగాదు. తమ జన్మస్వత్వములకొరకై స్వరాజ్యపక్షమువారు పోరాడుచున్నారు. ఇది కొంతవర కసంభవమని మీరనవచ్చును. కాని విద్యాగంధములేని కొట్లకొలిది సామాన్యజనులు గల యీదేశ మందు, లెక్కకు మిచ్చిన జాతికుల మతభేదములుగల నీదేశమందు ఉన్నతాశయములు లేక ఏయుద్యమము నైన ఎట్లు నడుప వలెను? ఏకజాతీయత లభింపవలెననిన అట్టి ఉన్నతాశయము లుండుట ఆవశ్యకము. భారతీయులెల్లరకు విద్యాధికులకు, విద్యావిహీనులకు, ధనికులకు, పేదవారికి, సామ్రాజ్యత్వము, ఏక జాతీయతా భావ మలవదుటకై మహాత్ముడు స్వదేశ వస్త్రధారణమును బోధించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు శేవల శుక్లృపస్యాసములకును, బిరుదులకును రాలేదు. కార్యాచరణయే వారి కర్తవ్యము. ప్రజాసేవ యొనర్చుటకై మాపక్షము పని జేయుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగములకై జన్మిసు పక్షము ప్రాకులాడుచున్నది. ఖద్దరువస్త్రధారణము సవృత్తుకు, విదేశీయతకు చిహ్నము అందిమియుండు పరమోద్దేశ్యమును మీరు గ్రహించవలెను. అస్పృశ్యతా నివారణమునకై కాంగ్రెసువారును, ముఖ్యముగ మహాత్ముడును సలిపినట్టియు, ప్రస్తుతము సలుపుచున్నట్టి అసల్ప కృషిని గమనింపుడు. జన్మిసుపక్షము ధారీ సమస్య లేదుకొనుట కేమాత్రము తోడ్పడిరి?

స్వతంత్రఅభ్యర్థి: మహాత్ముని పటము

ఈసమయమందు ఎన్నెడను డివిజనుకు ఏపక్షమునకు జెంద క స్వయము గ నిలిచిన వేలాయుదముదలియారుగారు వోటరుల కొసంగిన విజ్ఞాపనపై గాంధీ మహాత్ముని పటము ముద్రింపబడియుండుటను సభ్యులకు వినిపించి ఆకాగితమునుగూడ సభ్యుల కనుపరచిరి. స్వతంత్రముగ నిలచుచున్నామని జెప్పచు జన్మిసుపక్షమువారిచే బలపరుపబడు పక్షమొకటి నూతనముగ బయల్పడలేనదని శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు పల్కిరి.

అంగ్లో హైందవులు: ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు అంగ్లో హైందవుల కట్టి మేలనగుచున్నది. అంగ్లో హైందవ ప్రాతినిధ్య సంఖ్య కులు కాననభయందును, కార్పొరేషనులోను సభ్యులుగ నున్నారు కాని ఎంతవరకు వారి పలుకుబడి సాగుచున్నదో విచారించుట అత్యవసరముగానున్నది. యుండిన వా రేమియు గలరు? కావున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు మిక్కిలి ఉపయోగ ముండబోదు మీ అంగ్లో హైందవులందఱు నను మా స్వరాజ్యపక్షముందు జేరి పనిజేయ దలచినచో రాబోవు సంవత్సరము వారిని హిందువు లధికసంఖ్యాకులు గల భాగమునకే సభ్యులుగ నిలిపి నేర్పించగలము (వినుడు, వినుడు) భారతదేశ మందలి వివిధ సంఘముల సానుభూతి సహకారములు మాకు కావలసియున్నవి మహమ్మదీయులను, క్రైస్తవులను వేరు చరచు జస్తి సుపక్షమునందెట్టి న్యాయముండగలదు? మాషిఖా దురంతముల విషయములో నేమి, ఖిలాఫతు విషయములో నేమి, జస్తి సుపక్షము మహమ్మదీయులకు గావించిన సహాయ మేమి? వాదనములు గావించుటయెగాక వానిని ఆచరణ యందు తెచ్చెడి పక్షమునకు మీరు బలమొసంగవలెను ఒక రాష్ట్రము నందే గాక దేశము నందంతటను న్యాయించియుండు పక్షమును బలపరచవలెను బ్రాహ్మణులపాద గిట్టక, సర్వదా వారిని ద్వేషించుటయందే కాలము గడుపు రాజీ బి తణికాచలంకెట్టిగారు బ్రాహ్మణులు తమకు వోటాసంగదరని ఎట్లు తలంచిరి? తము తలంచినట్లు జరుగలేదని ఏల విలపించిరి?

రాజీ బి తణికాచలంకెట్టిగారికిని శ్రీ బ్రహ్మ సత్య శారాయణగారికిని వచ్చిన వోట్లయందు వ్యత్యాసము అమితము ఆడివిజనులో బ్రాహ్మణేతర వోటరులసంఖ్య మిక్కిలము కావున బ్రాహ్మణేతరులందే అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుజేసిననుట స్పష్టము బ్రాహ్మణేతర సంఘమున కైనను జస్తి సుపక్ష మెట్టి మే లానగూర్చినో తెలియరాదు స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షమా?

స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షము! ఎందుచేత? శ్రీనివాసయ్యంగారు నాయకుడుగ నుండుటచేత శ్రీనివాసయ్యంగారు బ్రాహ్మణుడై జస్తి సుపక్షమున ఉన్నాడని తేలుతున్నది. కావున బ్రాహ్మణేతరులందే అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుజేసిననుట స్పష్టము బ్రాహ్మణేతర సంఘమున కైనను జస్తి సుపక్ష మెట్టి మే లానగూర్చినో తెలియరాదు స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షమా? స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షము! ఎందుచేత? శ్రీనివాసయ్యంగారు నాయకుడుగ నుండుటచేత శ్రీనివాసయ్యంగారు బ్రాహ్మణుడై జస్తి సుపక్షమున ఉన్నాడని తేలుతున్నది. కావున బ్రాహ్మణేతరులందే అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుజేసిననుట స్పష్టము బ్రాహ్మణేతర సంఘమున కైనను జస్తి సుపక్ష మెట్టి మే లానగూర్చినో తెలియరాదు స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షమా?

అంగ్లో హైందవులగు మీరెల్లరు మాతోగలసి పనిజేయ గడంగిన ఈనిరంకుశ ప్రభుత్వమును లోబరుకొన గలుగుదుము స్వరాజ్యపక్షమునందు జేరుటచే మిసంఘ ముగదొక్కబడునని ఎన్నడును తలంపజనదు మీలో ప్రభుత్వోద్ధోగములు నిర్వహించువారు అటులానర్పుట కాటంక మేమియులేదు మిగిలిన వారు మాకృషియందు భాగస్వాములుగావచ్చును విషయముతో న్యాయమునాంచి మిమ్ముల సమీపించినాము ఒకపక్షమునకు మీరు అవకాశమొసంగితిరి, మీకోర్కెలు నెరవేరలేదు కావున మాపక్షమునకు అవకాశ మొసంగి జూడుడు! మీస్వసంఘ శ్రయమునకైనను దేశీయు లందరితో కలిసిమెలిసి యుండిననే మీ రభివృద్ధి గాంచగలరు జాతి మత వ్యత్యాసములు లేక మానవులను నేవించుటయే, దేశస్వతంత్రతను సంపాదించుటయే మా పరమార్థేయము అట్టి సదుద్యమమునకు మీరెల్లరు తోడ్పడవలెను

శిలాపతనము

ఈ సమయమున సభలో పెద్దరాళ్లు మూడు నాలుగు ఎవరో తుంటరుటచే వేయబడెను సభ్యులలో కొందరు సభవిడ దొడంగిరి కాని కాంగ్రెసువారు కాంతి నె కొల్పి అవరోము చుట్టును కాచియుండి కాంతిని గలుగజేసిరి.

సభ్యులందు అంగ్లో హైందవులలో కొందరు శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు కార్పొరేషను కన్వేక్షనబడిన వారి కార్యక్రమ మెయ్యదియో వివరింపగోరిరి

కార్పొరేషనులోని కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమము శ్రీనివాసయ్యంగారిటుల సమాధాన మొసంగిరి “ప్రతి వారమును హీనపక్ష మొకతూరియైనను కాంగ్రెసు సభ్యులు తన డివిజనులో తిరిగి వోటరుల పోకర్కాసకర్కముల విచారించవలె”నని మాపక్షమునందొకనియమము గలదు అది ఆచరణలోనున్నది “ఏడివిజనులోని సభ్యుడైనను జబ్బుపడిగాని, గృహకార్యములచే తీరికలేకగాని గ్రామాంతరమందుండుగాని సంభవించేవేని సమీప డివిజనులోనుండు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి వారి పనులను నిర్వహించవలెననది రెండవ నియామకము అట్టి ఇబ్బంది గలిగినపక్షములోనివా రందరు పనిజేయ సంసిద్ధులుగ నుండురు కార్పొరేషనులో జేయు కార్యక్రమమును ముందుగ ప్రత్యేకసభలో చర్చింతురు ఈ సభ్యులు తమపనిని సక్రమముగ నిర్వహించుచుండిరా లేదాయని విచారించుటకు కాంగ్రెసుసంఘము గలదు ఏడివిజనులో నైనను సభ్యు లర్హు లగ నుండనిచో వారు సభ్యత్వమును వదులుకొన గోరబడుదు రని హామీ

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

జస్తి సుపక్షమువారు తాము అంగ్లభాషాజ్ఞానము గల వారు గారని వార్తలను న్యాయపక్షేయుటచే వోటరుల సందేహ నిర్మూలన కొరకై అంగ్లభాషలోనే ఉపన్యసించిరి తమ జీవితములు సమావేశమున సభలయందు అంగ్లభాషను మాట్లాడరాదను నియమమును వదులుకొనవలసి వచ్చినందులకు విచారించిరి నాప్రతిపక్ష ప్రముఖులు నాకు అంగ్లభాషలో ఏ వి వి సి డీలు రాని ప్రాంతించుచున్నారు పలు సంవత్సరములు రైల్వే యుద్ధోగిగ నుండి, 5 సం॥లు పట్టా కాంగ్రెసుకుమిటి క్యాండర్మియ్యయ్యండి, అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యునిగ పనిజేసినవానికి అంగ్లభాషాజ్ఞాన ముండవని విశ్వసించురా?

అంగ్లో హైందవులందొకరు — అందులకు కారణమేమి యోతెలియునా? మీకు కాలరు, టై లేకపోవుటయే (నవ్వు)

రంగయ్యనాయుడుగారు — దినమంతయు న్యాయస్థానములందును, డొమినియన్ నోసకులయందును నిమగ్నులగువారు వి వి లు పానైనను మీకెట్టి నేన యువర్గగలరు? వారికి తీర్కయ్యుండగలదా? ప్రతినిత్యము ఉదయమనందు బయల్పెడ ప్రతిగృహమునకు జని వోటరుల సౌఖ్యాసౌఖ్యముల గనుగొని వారి కోరికల విచారించి పనిజేయుటకు నేను వాదన మొనరించియున్నాను మీకుగల అసౌకర్యముల నెరిగించినవెంటనే కార్పొరేషను అధికారిలకు తెలిపి వానిని సరిజేయ ప్రయత్నించెదను ఇదివరలోనుండిన సభ్యులు తృప్తికరముగ పనిజేయ లేదని పలువురు వోటరులు తెలుపుచున్నారు నాకొకతూరి యవకాశమొసంగి జూడుడు! నాకు అంగ్లభాషాజ్ఞానము లేదను వార్త అసత్యమని అంగీకరింతురా? (“నిస్సందేహముగ” అనుకేలు)

పిదప సభయందలి అంగ్లో హైందవులలో డిసాల్యో గారు అధ్యక్షులకు వెందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను

* * * *

మునిసిపలు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ముద్రాసుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములు, కిలాఫతుసంఘములు, మహాజనసభవారి యాజమాన్యమున ఈనెల 4 న వేడి శుక్రవారం సాయంకాలము 6-30 గంటలకు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియగు శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బుపరుమట్లకై మొదటి వారాయానువిధి యందు (ఏడువార్లు డివిజను) ఒక సభ జరుగును కాంగ్రెసు నాయకులు, స్వరాజ్యపక్షమునకుచేరిన మునిసిపలు కాన్సిలరులు సభయందు పాలు గైకొనెదరు

వేనెటుమిల్లు కారికుల సమై

వ్యవహారల హెచ్చరిక

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2 — పెద్దమేట్రిని పనినుండి తొలగించుటచే వేనెటు యంత్రాలయమందలి సేతకాఖయందలి కార్మికులలో 500 మంది సమ్మెకట్టిరి పనినుండి వెళ్లకట్టిన పెద్దమేట్రిని తిరిగి పనిచేయుటకు చేర్చుకొనమరి వ్యవహారలు స్పష్టముగ దెలిసి సమ్మెకట్టిన కార్మికులు పనిలో ప్రవేశించి నచో యంత్రాలయములో బనిజేయు కార్మికులందరును తరిమి వేయబడుదురని వ్యవహారలు కార్మికులకు హెచ్చరిక గావించిరి (అ.ప్రె.)

వారావరణస్థితి

1925 సం॥ సెప్టెంబరు 3-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యమైన వర్షపాతము			
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	88.8	80.8	20.28	44.96
విశాఖపట్నము	86.1	80.6	18.99	87.09
కాకినాడ	91.4	79.0	24.26	89.09
మచిలీపట్నము	98.2	80.8	0.04	19.86
కర్నూలు	91.8	78.6	11.65	26.01
బళ్లారి	98.5	78.4	2.48	20.51
కడప	95.0	78.0	15.85	81.28
నెల్లూరు	98.4	81.0	8.11	87.98
మద్రాసు	98.9	78.8	10.04	50.74
కడపూరు	91.9	76.1	18.89	52.94
నేలము	95.8	74.0	10.49	89.80
కోయంబూరు	96.7	70.5	8.54	22.29
తిరుమనాపల్లి	101.5	77.9	10.95	88.18
నాగపట్నము	95.8	80.0	4.12	54.98
మధుర	99.2	78.8	10.29	88.58
పొంబే	87.9	78.9	0.26	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేంకటము	81.5	74.7	0.08	20.08
కొచ్చిన్	84.9	74.5	0.21	56.82
కాలికట్టు	87.0	74.1	0.59	98.09
మంగళూరు	85.7	73.9	0.88	116.74
తెంగునూరు	88.2	65.9	0.04	9.44
వెంకాకర	69.8	62.2	0.95	101.82
కొడైకనాడి	68.4	51.8	0.25	14.48

సర్కారులు — విశాఖపట్నములో 0.28" - రింగెను మచిలీపట్నములో ఆకము నిర్వలముగ నున్నది తక్కినచోట్ల ఒకమా స్తరగ నున్నది మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత తక్కువ ఆచట తక్కువ స్థితి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ విశాఖపట్నములో పగటివేడిమి తక్కువ రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ

దక్కన్ — మేఘములు పలచగ నున్నవి కర్నూలులో ఆర్ద్రతతక్కువ బళ్లారిలో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ

కర్నాటకము — కడపూరులో తుంపర పడినది మేఘములు పలచగనున్నది నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ నెల్లూరు పగటివేడిమి 3, మద్రాసు 6.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ

వచ్చే 24 గంటలలో అంత వార్షుండదు

ఎస్. ఆర్. యు సామ్రాజ్య వారావరణాస్త్రజ్ఞుడు

వర్షపాతము

సింధు, సెప్టెంబరు 2, — తూర్పుసంయుక్త రాష్ట్రముల పైకి డిప్రెషను పోయెను ఈకాన్యాయించియు సంయుక్త రాష్ట్రములు, దేశపు వడ్యభాగములందు విరిగిన వర్షము గురిసెను దక్షిణ బర్మా, ఆస్సాము, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్తరప్రదేశము, తూర్పు సంయుక్త పరగణాలు, మధ్యయండియా, మధ్య పరగణాలందు సర్వసామాన్యము వర్షము గురిసెను తూర్పు ఉత్తర పంజాబు, తూర్పు రాజపుత్రానము, కొంకణము, మళయాళము, బొంబాయి ద్వీపము ఉత్తరప్రదేశరాజధాని, మైసూరు లందచ్చటవల వాన గరిసెను పశ్చిమ సంయుక్త రాష్ట్రములు, కాశ్మీరము, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వర్షము గరిసెను

మెస్సోరి, మోర్చెసు 3, నావాయి, టూంగు, డిబ్రు ఘారు 1 1/2, ఛిరపంకి 6, అహూరీ పిలాంగు, నాఖా 2, కాన్వబజారు, దినాతిపురం 1, చిటగాంగు, బోగ్రా 3, వైమే నోసిం, రాన్సింగు 1 1/2, రాంచీ, హజారిబాగ 1, నయదుంక, భానుపురం, మేనుపురం, 2, మాత్నా 1 ఝాన్సీ, ఘోషంగూరు 1 1/2, జబుపురం, 3, సియోని, పంద్రలందు 2 అంగుళముల వాన గరిసెను

నూచన — తూర్పు సంయుక్త రాష్ట్రముందును, బీహారు నందును అధికముగ వాన సంభవచ్చును (అ.ప్రె.)

భారతశాసనసభ

మద్యపాననిషేధముపై చర్చ

కెల్కరుగారి ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడినది

అనధికారుల యితరప్రతిపాదనములు

సిల్లా, సెప్టెంబరు 2 — నేడనధికార సభ్యుల బిల్లు చర్చింపఁబడును గాన చాలవంది ప్రేక్షకులుకూడ వచ్చిరి సర్ ప్రెజిడెంట్ వైటుగారుకూడ ప్రేక్షకస్థానముల నలంకరించిరి తివరముద్వీగమును మానినతరువాత సభను బరీక్షించుట కిదియే తొలిసారి చర్చకు రావలసి తీర్మానములందు స్పష్టము, కాబా రుజిల్లాల నసానుమతి వీడదీయుటకు, మద్యపాన నిషేధమును గూర్చియు, వైద్య సంస్థకు సంస్కరించుట, రాజకీయ ఖైదీలకు ప్రాతినిధ్యపు హక్కును పునరుద్ధరించుట మొదలగునవి గలవు కర్నూలు సీడ్ల ముగారు ప్రమాణమును దీసికొనిరి

ప్రశ్నోత్తరములు

స్పీకరు సంఘమునందు సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధిగ రా కూరు భోరారాధిపతి యమ్ సి గారిని నిర్ణయించిరని బర్లెను గారు డి.పిరి

రంగస్వామి అయ్యంగారికి సమాధాన మిచ్చుచు భారత సైనిక కాశాకార్యదర్శి యగు సర్ వర్ధింటను యివాన్సుగారి రాక వ్యక్తిసంబంధమేగాని ప్రభుత్వ సంబంధము గాదనియు, రూటరువార్తప్రకార మాప్రయాణ మాగిపోయినదనియు, బర్లెను గారు సమాధానమిచ్చిరి

పశ్చిమోత్తరపు తైల్యసమ్మేయందు పనిమానినవారి మొత్తము 22,000 మంది యనియు, వారిలో 14,000 మఱి పని యందు చేతరనియు, మిగత వారికేర్లు కొట్టివేయబడినదనియు, సంస్థవారిచే పనినుండి తొలగింపబడలేదు గాన ప్రభుత్వము జోక్యము కలిగింపకొనదని సర్ ఛాన్లెసు యిన్నీసుగార్ డ్లెవ్ హేగారికి సమాధానమిచ్చిరి

1922-23 లో 12,675 1923-24 లో 12,597 ను, 1924-25 లో 10,105 ను పశువు తెగుమతిచేయబడినవనియు, నిట్లగునతి చేయుటవలన భారతదేశమందు పశువుల యిన్నిత జాతికి నష్టమున్నదని ప్రభుత్వ మూహించుటలేదనియు, నెగు మతి సాఫల్యము ప్రభుత్వ మాలోచించుట లేదనియు భోరుగారు అహమ్మదాబాద్ గారికి సమాధానమిచ్చిరి

ముతాలికు గారికి సమాధానమిచ్చుచు, సర్ జెసీలు క్లెక ట్టుగారిల్లు నుండి విరి “ఈదేశమందు తయారయినది, విదేశముల నుండి దిగుమతియైనదానిని 1922-23 సం॥ లకు 48, 89 వేలును 1923-23 సం॥లకు 81, 74 వేలు బంగారమును భారతదేశమున విపర్యాయపరిచినది దీనికి 1921-25 సం॥ మందలి నోట్లరిజర్వరూపము 76, 24 వేలనుండి 20 లక్షలరూపాయల బంగారము గలుపవలయును ” నేతగ విం దదాసుగారికి సమాధానమిచ్చుచు భోరుగారిట్లనిరి “కన్యాశుల్ల పుష్కలములనుబట్టింపవలయునని ప్రత్యేకోద్వేగినింపుటకు ప్రభుత్వ మూహించుటలేదు ఫీడీలో తిలపనున్ననుగూర్చికూడ ప్రభుత్వమే మియు చెయుటకు నిశ్చయించలేదు ఇంతవఱకుచేసిన సమాచార మునుబట్టి యాపన్ను వేయుటకు రిజిస్ట్రేషను చాల శాంతముగనే జరుగుచున్నది పన్నునుండి తప్పించబడుచున్న భారతీయుల సంఖ్యకూడ చాలగనేగలదు తప్పక పన్నుదీనివేయవలసినవారిని బాధించుటలేదని ప్రభుత్వమునకు విశ్వాసముగలదు కావున నచ్చటివారిని మఱిసీదేశమునకు వచ్చునటులఁ జేయుపద్ధతి నవలంప నవసరములేదు

పిమ్మట అసానుమతికాబారు, సిల్లాజిల్లాలను విడ దీయుటకు తీర్మానము చర్చ సంపూర్ణముగ సాగించుట కధ్యక్షుడు కోరెను

సర్ ఆల్బెర్గాండ్లరు మడ్డిమునుగా రీవిషయమున శ్రద్ధఁ జూపువారందఱను సంప్రదించినవనియు నింకను స్థానికప్రభు త్వముల శాఖయమై సంప్రదించుచో లాభములేదనియు, నిర్ణయమునకు రాలేదనియు, నింతవఱకు జరిగిన యితరప్రత్యు రములు, సందర్భములు సభవారియందును నుంచఁబడినవనియు, కావున ప్రస్తుతము తీర్మాన ముపసంహరించుకొనవలయును, వచ్చే డిసెంబరు 10 దాతీర్మానమును ప్రతిపాదించ వచ్చుననియు నుడివిరి

పిమ్మట తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది.

మద్యపాననిషేధ ప్రతిపాదనము

పిమ్మట సమావేశము, వెనుకటి డెల్లి సభలందు మద్య పాన నిషేధ శాసనము నవలంబించుటకు హాజియైదీను ప్రతిపా దించినదానిపై చర్చ ప్రారంభించిరి ప్రతిపాదనమేమన ప్రభు త్వము నిషేధమేతరు యభిప్రాయమని బ్రకటింపటకు నీచోపున స్థానిక సంఘములు కల్లు సారాయి యంగడుల సంఖ్య నిర్ణయం చుటకు, వాటిఫలమును నిర్ణయించుటకు సర్వాధికార ముండు నటుల రాష్ట్రప్రభుత్వములకు వెంటనే యజ్ఞాపింపవలయును మాల్య మహమ్మదు యానుగూరు తీర్మానమును బల పరచిరి మహమ్మదీయతమును నిషేధింపఁబడిన దనియేగాక భారతీయుల యభివృద్ధికి, ప్రస్తుత దోహదపయనమునకు వెంట నే నిషేధమును శాసనసభ్యులముగా సాగింపవలెనను విశ్వాస ము బలముగాగలదనిరి అమెరికానుండి పాపమునేర్చుకొని, భారతదేశమునందు క్రమముగా పెచ్చుపెరుగుచున్న యాదోషము ను బోగొట్టుకొనవలెననిరి

కర్నూలు క్రాఫర్డుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి కాని యిది తీర్మానమునకు సంపూర్ణముగ సంబంధము లేకుండుటచే క్రమభిన్నమనియు, చర్చనీయము గాదనియు నధ్యక్షుడు డెలి వేను డా॥ డత్తా, కెల్కరుగార్లు సవరణలు మందుల విషయ మయికూడ డెలివునున్నవి కాని తీర్మానము సారాయమునకు మాత్రమే సంబంధించియున్నది కావున వారి సవరణలందు మందుల విషయము దీసివేయుచో సవరణల నంగీకరింతుననిరి

డా॥ డత్తాగారు, ప్రభుత్వోద్దేశ్యము వైద్య, ప్రకృతి శాస్త్ర సంబంధములకు దక్క సంపూర్ణ నిషేధమేయని నిర్వ చించు సవరణ ప్రతిపాదించిరి తద్విత్యయమున ప్రభుత్వముగా (1) విదేశములనుండి సారాయిదిగుమతి వెంటనే సంపూర్ణముగ నాపివేయుట (2) స్థానికసంఘములకు సారాయి దుకాము లు వాటియందు దుడయోగించు మొత్తము మొదలగువాటిపై నిర్ణ యించుకొనుటకు, సంపూర్ణాధికారము స్థానికప్రభుత్వముల్నిచ్చు నటుల జ్ఞాపించుట జరుగవలెనని గూడ మాచించిరి సవరణపై మాట్లాడుచు డత్తాగారిట్లు నుడివిరి “మతవిషయమును బలము నాధారము జేసికొనుటలేదు కాని యార్థికముగాను, వైద్యవిష యము ననుసరించి యానిషేధమత్యవసరమని ఋజువుచేయుదును న్యూయార్క్ పట్టణమందు నిషేధమవలంబించుటవలన మతిభ్ర మణము నెందినరోగులు తగ్గిరి ఆర్థికవిషయము 1912-13 లో 928 లక్షలు మద్యములు మందులవలన నాదాయముగూచో నది 2928-24 లో 1920 లక్షలకు వృద్ధియయ్యెను కావున నాప న్ను 0-7-9 నుండి క్రమము 0-12-5 హెచ్చెను రాష్ట్రప్రభు త్వములందు, కేంద్ర ప్రభుత్వములందు కూడ నాయాదాయము నమారు యేదవంతో, యొందివవంతోయుండును విదేశ సారాయములు దిగుమతికూడ 1914 నుండి యధికముగా హె చ్చినది దీని నాపవలయును బొంబాయి ప్రభుత్వము నిషేధము తమ యున్నతాళయముగా గ్రహించిరి తొందఱపడుటకు నాకు యిష్టములేదు కాననే యీసవరణను ప్రతిపాదించితిని హాజివీదీయదీనుగారి తీర్మానము మందులవిషయము చేర్చకుం డుట విచారకరము వీలను నిషేధమునుగోరు ప్రతిదేశమును ముందు మందుల విషయముయి శ్రద్ధదీసికొనెను న్యూజీలండు దేశముం దు మొన్న జరిగిన యెన్నికలందు నిషేధపద్ధతి నామోదించునా రలకే యెక్కువ ప్రాతినిధ్యము వచ్చినది ఆస్ట్రేలియాలోని భా గములందుకూడ రై సన్న పద్ధతిని సారాయి యమ్మకము మిత పఱ్చబడినది

కెల్కరుగారి సవరణ

కెల్కరుగారి సవరణను ప్రతిపాదించిరి “ప్రభుత్వము యొక్క ప్రధానాశయము, వైద్యవిషయమునకు, ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనమునకు, దక్క యితరములకు మద్యపానీయము లను తయారుచేయుట గాని, యమ్మటగాని, దిగుమతిచేయుట గాని సంపూర్ణముగ నిషేధించుటయై యున్నది. ఇది నెఱవేఱుట కు ప్రశస్యప్రయత్నముగా సారాయి దుకాణముల నుంచుటయం దు, స్థానిక ప్రజలయిన ననుగ్రహింపవలసినటులు, నవియోగంబు

దగిన స్థలమును నిర్ణయించుటకు నెంత మొత్తము నమ్మనగినది యు, నెన్ని దుకాణములుండదగినదయు నిర్ణయించుటకు స్థాని కసంఘముల కధికారమిచ్చు నటులను వెంటనే రాష్ట్రప్రభుత్వ ములు వాటికివలయు శాసనములను జేయుటకును రాష్ట్ర ప్రభు త్వముల కాజ్ఞాపించుటకును, కేంద్ర ప్రభుత్వము తద్విత్యయము యి చేయఁదగు శాసనముల జేయుటకును వెంటనే ప్రయత్నింప వలయును ”

సవరణ నుపపాదించుచు కెల్కరుగారిట్లునుడివిరి అధ్యక్షునిచే నిరాకరింపఁబడిన క్రాఫర్డుగారి సవరణ పై న్యవార్తవ రె నున్నది ఆసవరణవలన సీసభలోనివారి యభిప్రాయమునకే గాక, భారత జాతీయాభిప్రాయమునకు గూడ వ్యతిరేకమా యెను నాసవరణలో దేశీయుల కేదీకావలయునో దానినే గోరుచున్నాను క్రాఫర్డు గారి వం టి కొం ద టు నిషేధశాసనము తమ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య భంగమును గలుగ జేయుచున్నదని యూహించు వారు కొందఱు కలరు అట్టివా రికి నేను శాసనము లేకుండుట నంగీకరింతును కాని భారతీ యులు తమ యలవాటుచేతను, బోదలచేతను గూడ నిషేధము నకే యులపడిరి వారివిషయముననే యీశాసన మూహించఁ బడినది వారికి రాజప్రతినిధి గౌరవార్థము, వారియాలోచ్య ర్థము విందు గుడచుచో, సారాయము లేకుండుట కించగానుం డును (నవ్వు) వారి బైబిలే నిషేధమును బోధించలేదు సారా యము మానవప్రాణయమును సంతోషపఱుచు పఁపబడినదని బైబిలునందే గలదు బైబిలు పది యాదేశములను బోధించినమో తెనుగారివలె నీ పదుకోకండవ యాదేశమును పుస్తీ పుట్టుజ్ఞాన్సు నుగారు బోధించుటకు యూరపువాను లంగీకరింపరు కావున వారిని నిషేధ మవలంబింపఁ గోరుట మహాపాతకమనటిదే కాని వారు భారతదేశమునంద బట్టి శాసనమున కభ్యంతరము జేయుట యన్యాయము అమెరికా చేయుచున్న సునకార్యమునకు సాను భూతి జూపవలసినదేకాని యార్వ్యతో జూడకూడదు అమె రికా యనుభవములు భారతజాతియొక్క యాభావవీజము నుత్తేజ మొనరింపవలెన నిషేధము తమ యాశయమని బొంబాయి ప్రభుత్వ మిదివఱకే యంగీకరించినది

ఆర్థికవిషయము నిందు గూర్చి వాదించుట పొరబాటు అండ్లకేవలం వైద్యశాఖామత్వకోటియందు ప్రధానాడగు సర్ ఆర్థరు న్యూన్ హోముగారు త్రాగుడు దురభ్యాసము సగము తగ్గుచో చేశముయొక్క యాలోగ్యము చాలవర కభి వృద్ధి నొందుననిరి స్థానిక ప్రజేచ్ఛను గమనించుట ప్రథమ ప్రయత్నము నిషేధము బాగుగా జరుగవలసినప్పుడు సగము పద్ధతులు కూటవు ”

క్రాఫర్డుగారు

పిమ్మట క్రాఫర్డుగారిట్లు నుడివిరి నాసవరణ సభలోని యితర సభ్యులు కోరు దానివలెనే యున్నది ఆల్బెహాలు సారాయి విషయములను నుడువుట న్యాయముగాదు అమితముగా దీసికొనినచో నాలోగ్యభంగ ము కలిగించుమాట వాస్తవమే కాని వితపానము మంచిదే ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు ఆల్బెహాలు భోజనపదార్థముగాదని పరిహారించు ట తప్పనిగూడ నుడివెను నిషేధమువలన మనయూహలు కొన సాగనేరవు నిషేధవవలంబించిన యొకదేశమందు సారాయము త్రాగుటవలన వైద్యసహాయము గోరువారు తక్కువయినయు, నిషేధము ప్రారంభించిన తరువాతనే రోగులసంఖ్య హెచ్చెనని యుడెలిపిరి ప్రపంచమందు నిషేధప్రచారకఁడని గ్రహింపఁబడిన యొకఁడు అమెరికాలో నిషేధశాసన మొక హేళనమనియెను నార్యేస్తీడను, రప్పియా, హాలండు, స్వీట్జర్లండు, బ్రిటిషు కొలంబియాలుందుకూడ నిషేధము నెగ్గలేదు ఇర్లండులో నిషేధ శాసనమును రద్దుజేసిరి నిషేధమువలన నేమియునాదు ఏప్రభు త్వముకాని వ్యక్తులస్వాతంత్ర్యమున కడ్డురాదగదు ఈశాసనము నవలంబించుచో పోలీసువారి యొక్కయు, నుద్యోగిగ్గుల యొక్కయు బాధ విపరీతమగును

జమ్మదాసు మెహతాగారు

మెహతాగారు పవనస్యసించుచు క్రాఫర్డుగారు తమ సిద్ధాం తములను సారాయి వండువారి యొద్దనుండి గ్రహించియుందు రనిరి పిమ్మట నమెరికాదేశమందు నిషేధమువలన జరిగిన యుప కారము పుస్తకాధారమున జూపిరి ఆపుస్తకము నిషేధప్రచా రకులు వ్రాసినదని క్రాఫర్డుగారు మఱి హేళనజేసిరి భారత దేశమందు ముఖ్యముగా హిందువులు, మహమ్మదీయులు కలరు వారి మతసిద్ధాంతములు త్రాగుడును నిషేధించుచున్నవి కాని యాంక్షయులే దని కీదేశమందు ప్రచారము గావించిరి ఆదుర భ్యాసము నలవడజేసి 20కొట్లరూపాయి లాదాయమును ప్రజల నుండి సంపాదించుచున్నారని నిజముగా ప్రభుత్వము ప్రజాక్షే మము గమనింపక తమయోదాయమును జూచు కొను చో,

స్టేటు కౌన్సిలు సభ

మరణశాసనయుతము మరణశాసనరహితముగు
వారసత్వపు చట్టము

క్రోడీకరింపబడిన చట్టము ఆమోదించబడెను

శివూ, సెప్టెంబరు 2 — నేడు ఒక అరగంట మాత్రమే శాసనసభ సమావేశము పట్టెను స్టేట్మ్యాంటు లాసరణ కమిటి అధ్యక్షులు, వారసత్వములను గరించిన చట్టములను ఏ ముగ చేర్చుటకు తగూరు చేయబడిన చట్టముపై నాలోచించుటకు నియమింపబడిన సంయుక్త కమిటి అధ్యక్షుడును సర్ మాక్రీపు స్మిత్తుగారు సంయుక్త కమిటీయందుండి వెలువడిన చట్టమును సభ విచారించుటకు ప్రతిపాదించెను రెండుసంవత్సరముల క్రితము సర్ అల్లెగొండరు ముడిమనుగారిచే చట్టము ప్రతిపాదించబడెను చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము విషయముపై గల శాసనములను యేకముఖము చేయుటయే సంయుక్త కమిటి యందు బెక్కు సభ్యులు గావించబడినను చట్టముయొక్క స్వభావము మార్చబడలేదు చట్టము కేవలమును విషయముపైగల శాసనములను అన్నిటిని చెర్చుటకు పూనుకొనెను సంయుక్త కమిటి రిపోర్టునందలి మూడవ పేరాలో చెల్లబడినరీతిని కొన్ని శాసనములను చట్టమునందు జేర్చబడకుండ విడిచిపెట్టవలెనని దని స్టేట్మ్యాంటు లాసరణాసంఘము క ర్తించెను 1916-వ హిందువుల ఆస్తి బరిష్కారచట్టము, 1923-వ ప్రత్యేక నైవాహిక చట్టము, 1889-వ వారసత్వముల శాసనము, 1888-వ మరణశాసనము మొదలగునవి అందు జేర్చినబడెను, ఈ శాసనము లీ చట్టమునందు జేర్చబడకుండుటకు నివేదిక యందె కారములు వివరింపబడెను మరణ శాసనములు గల మరణశాసనము లే గల ఆస్తి వారసత్వములను గురించి చెల్లాచెడలెయ్యు శాసనములను ప్రకృతపు చట్టము ఏముఖము జేయుచున్నది చాల సభ్యులు చేయబడెను సభ్యులు చట్టమును యిరువట్లు బడెను

సర్ మేనేగ్స్ దాదాభాయిగారు

అవసరమైన సభ్యులు గావించి చట్టమును కౌన్సిలునందు ప్రవేశపెట్టినందుకు సర్ మేనేగ్స్ దాదాభాయిగారు సంయుక్త కమిటిని ఆధిపత్యంధిరి ఈవిషయమై సూచించబడి ప్రకృత చట్టమునందు జేర్చబడుటకు వీలులేనివార్షులవిషయమై సాధ్యమైనంత త్వరలో దొరతనము చర్య దీనికొనెనని విశ్వసించుచుంటినని సర్ దాదాభాయిగారు చెప్పిరి ప్రస్తుతము వారసత్వపు ఆస్తి విషయమైగల శాసనములను యేకముఖముచేయుచున్న యీ చట్టమునందు చేర్చబడుటకు వీలులేని శాసనములను జేర్చుటకు సాధ్యమైనంత వేగముగ దొరతనమొక సభాచట్టమును ప్రవేశపెట్టినదియు యిది తనస్థానే వచ్చునట్లుగా యెందు చేయదనియు సర్ బి ఎన్ శర్మగారు జవాబిచ్చిరి

సభ్యులు చట్టమును దొరతనము ప్రవేశపెట్టెడిదనియో ప్రస్తుతపు చట్టమువిషయమై చర్చించుటకు ఆపుచేయవచ్చునని అని రాక్షర ద్వారానాధ మిత్రుగారు నడిచిరి శాసనములు సంపూర్ణముగ నన్న గాని బహుసంఖ్యగల శాసనములను నిర్ణయించుటచే లాభములేదు ఒక శాసనము నుండి మరియొక శాసనము కొరకు తిరుగుడు న్యాయవాదులు చాల యిబ్బందిపడెదరు ప్రకృతమంగు అసంపూర్ణము యీ చట్టము గావించుటచే విశేషము లాభములేదు

సర్ దేవనాధన స్వాధికారి చట్టమును బలపర్చుట
రాజోపు శాసనము 30 కు ను వేచియుండుట,
ప్రకృతము నిర్ణయము గనున్న చట్టమును
ద్రోసి వెలుగుట మంచిది గాదని సర్ శేషరావ

ని చచ్చుట నుండి వెడలుట మంచిది ఏ
లన మాకనవల శాసనములను మేము చెనికొనవలయును గాం
ధినహామ్యుడు సారాధుకాణములనదగ గ స్తీరంచి త్రాగుడు మా
స్వజాతను ప్రజల స్వప్రయత్నములందే నమృతమున్న వోట్ల
కట్టుగారాదగనంగ జేరవలను కార్మికులం దీత్రాగుడు
ల చెడుగున వేసిన అల్పహాలుంగు నడి విషమున్నవి
కొంచుండునని (బేర - లేదు లేదు)

సమ్యక్ యుగవైదిని యగ్నిపాయము పుస్తకమున
డి రెడ్డి గారు

సర్ రాక్షర ద్వారా - 1910-వ యొక్క

మూత గారు — ఎవరో (సప్రతి) అరెడు కనరావడి
సంఘసభ్యులు ఆ కనభ్యు లీదేసమందెట్లు తెలుగునాలో

అట్లులే యితో నెవరికాయుల లనేకు తెలుగుగురు (సప్రతి)
అప్పుడు భువనములకు సభ్యులులేచిరి,

సర్వాధికారి నుడివెను మయముపై చెల్లాచెడలెయ్యు శా
సము లేక ముఖ్యము చేయబడెననియు యీవర్తమానుగ మిగి
లిన శాసనము లీచట్టమునందు జేర్చబడుటకు వీలులేదనియు చెల్ల
బడెను ఆస్తి ట్రాన్స్మిషన్ శాసనమునందు జేర్చలేదు సభ్యు
ల ప్రవేశపెట్టినప్పటి అంతకు అందు జేర్చబడననియు సం
యుక్త కమిటి విచారణనుండి బయలుదేరిన యీ చట్టమును ఆమో
దింపవలయుననియు సర్వాధికారిగారు నొక్కిచెప్పిరి

రాజాల్లిగారు మిత్రుగారి సూచనను ఆక్షేపించుట

రాక్షర మిత్రుగారు మాచన విచిత్రముగ నున్నదని
రాజాల్లిగారు ఆక్షేపించి రాక్షర మిత్రుగారి సలహా బహు
మందిచే కాని ఒక విషయముపై గల సభ్యుల శాసనములను యే
మనేసి ఒక కిల్లును దశారు చేయుటయందు బహు కష్టములు
గలవు ప్రస్తుతము దయారుచేయబడిన చట్టము బాగుగనే యు
న్నది దానిని ఎల్లరును ఆమోదింపవలయును

చట్టము బలపర్చినందుకు సభ్యులకు సర్ పాన్తి మా
క్రీపు స్మిత్తుగారు కృతజ్ఞతను గన్పరచిరి తదనంతరము చట్టము
ఆమోదింపబడెను

సర్ ఆరరు ప్రాముగారు
చట్టమును ఉపసంహరించుకొనుట

1865-వ వారసత్వపు శాసనమునది కెక్కును 27 ను సవ
రణాంశములకు ప్రతిపాదించ నీ చట్టమును సర్ ప్రాముగా
రుపసంహరించుకొనిరి ప్రస్తుతము ప్యాసుచేయబడిన చట్టము
లోని 9-వ షెడ్యూలులను తాను సభ్యుగావించదలచిన 1865
వ వారసత్వపు శాసనము రద్దుచేయబడెనని సర్ ఆరరుగారు
బల్చిరి కొన్ని మాధుర్యతో పరియోసారి తాను చట్టమును
ప్రవేశపెట్టెన ననెను సభ యందుల కంగీ రించి చట్టమును ఉప
సంహరించుకొనుట కంగీకరించెను రేపటివరకును స్టేటుకౌన్సిలు
నిలిపివేయబడెను రేపు అసభికారసభ్యుల చట్టములు ప్రవేశ
పెట్టబడును (అ ప్రె)

ఆకస్మిక మరణములు

నలుగురు ఒకేసారి సముద్రన బడి మృతిజెందుట

కరాచి, సెప్టెం 2 — (1) లాయకు బారెన్ హెర్బర్ట్
డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు గవార్న్ సగావ జోషి బి ఏ
గారు (2) 12 సంవత్సరముల బాలుడు విరి కుమారుడు గడ్డి
లిలవాడు (3) కల్లికునగ్గు శాఖ అక్కాంపెంటు వార్తరు
గారు (4) కరాచీ పబ్లిక్ హెల్త్ లేబరెటరీలో ఉద్యోగి
అభయకరుగారు వీరు నలుగురును నిన్న సాయంకాల మికస్సా
త్తుగా సముద్రమున బడి మృతిజెందిరి

గవర్నరి నీటియందు సముద్రకై వీరు నలుగురును
చేపి-తులలోను భారాల్లిలలోను ఇచ్చటికి వచ్చి యుండిరి
ఈవని చేతుకొని గవర్నరి దీపస్తంభము ను జూచి పిన్కట
మనోరా ఉప్పుజేరుచదకు వెళ్లిరి భారాల్లిలను వెనుకనుంచి
మగవారందరును నీటి తుంపగల సాగ్రు నుమధిమించుటకు మందు
నగు పోయిరి అస్సాత్తుగా పెద్ద సగ్రులపై కెరటము వచ్చి
నగరారెదురేరి లోపలికి లాసుకొనిపోయెను సముద్రపు తరంగ
ములవల్ల కొట్టుకొనుచుండగా భారాల్లిల నిస్సాయులై
యూనియంబి కరాచీ కాలనల జిల్లాలో క్రెంట్టింగ్ ఇంజ
నీరుగానన్న కారాయ్ బాల్ఫోర్డు లను నాయకులైన మి
క్రీ కెప్టెనుతో ఒడ్డునకుకొని వచ్చెను మిగిలినవారును అ
ట్లే కొంతదేవు కొట్టుకొని అనువాదించుచు మారుచుండగానే
సముద్రములో కగిపోయిరి క- శీష-ధు అక్సీరు కెప్టెనుసా
ల్మనుగు లోపలగస్తువులను ఒంటికి తీయుటకై నియమింపబడిన
కంట్రాక్టరు మహమ్మదుఅల్లగ్గ భట్టగారు వారిని బయటికి
తీయుటకు ప్రయత్నించిరి గాని సాఫలు లేకపోయెను తరు
వాత హామ్యుడుగారు ఎస్కార్డును వెన్నీ పైటును ఒక చిన్న
పడమలో మోటార్లొనిరి వెంట కొట్టుకొని పోయిరి నిన్న చీ
కటిపగువరకును వెదికి నేకు తిరిగి ప్రారంభించి సాయంకాలము
నాలుగు టలరకు వెదకినను, వృత్తాకరులు కనబడలేదు

లాయకుబారెన్ ఫీపుఇంజనీరు ఆహ్వానముపై జోషి గా
రు కిర చిలోని యొక సభికారకు వెళ్లిరి వీరు తిరిగి నిన్నటి
రాత్రితే తరుణిజాతుకు రావలయుండెను వీరు చాలకాలము
గుసరాతులోను డక్కాలోను పనిజేసిరి 1921 లో సింధుకు
వచ్చిరి వీరికి నాయకుని 24 సం వత్సరములు
వీరితో పాటు గారని పోయిన వీరి కు మారు
నకు పుట్టెల్ల హల్లెకారు గారను విరియొకరు నాలుగు కలు
కలపై పట్టానునకు పొవునన్నారు ఈ సాయంకాలము
కరాచీనుండి బయలుదేరవలసినది (అ ప్రె)

దక్షిణాఫ్రికా ఆసియాటిక్ బిల్లు

మహాత్ముని విమర్శ

ఈచట్టము దక్షిణాఫ్రికా యూనియను వాంఛెంటు
లో యిటీవలనే ఉపపాదించబడెను ఈచట్టము ఆమోదించ
బడ కరినముగా అమలు జరుపబడినవో యూనియను దొరగన
ముగా చెప్పె ముజరాను యిచ్చునక్కర లేకుండానే కొన్ని ఏం
డ్లలోనే అచటి భారతీయులనందరిని సాగనంపవచ్చును వారి
స్థితిగలదు రప్పర మగు ను గాన వారేకెడలి
పో లెనవచ్చును ఆదేశమున పుట్టిన భారతీయులను యితరులను
గూడ బాగుగా పీష్టి పిష్టిచేయుటకు అధికారము లభించును
వారెట్టి సాధనములనైన నుపయోగింపవచ్చును కనులు దుడుచు
టకు కొన్ని దిక్షులుగూడ చూపబడెనుగాని అవి ఏవియును
పనియవు ఎటులనైన భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా నుండి
తరిమివేయవలెనని అచటి పాశ్చాత్యులు గట్టి పట్టదలచో
నున్నారనుట కీ చట్టమే నిదర్శనము ఈ భారతదేశవాసు
లందరును దినికి ప్రతికూలురుగానే యున్నారు 1914 లో
చేయబడిన ఒడంబడికవలన కలిగిన హక్కులనుగూడ రద్దుపరు
చుచో వారు ప్రయత్నించెదరు" అని మహాత్ముడు వ్రాసెను

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రావలెను

"కేవలము అనతిక్రమణీయములను నిరోధములు కలిగిన
తప్పు లేనివో భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యు లందరును 22 వ
దేదీని పాల్నాలో జరగవచ్చు సభకు ముఖ్యముగ రాగోరెదను
పండిత మోతీలాలు నైహూగారు భారత శాసనసంఘసభ్యు
లతో నాలోచించి తేదీని స్థలము నిర్ణయించిరి ఇందు
చాలగుందిగూడ దానినే ఆమోదించిరి" అని మహాత్ముడు
వ్రాసెను.

అఖిలభారత ఖద్దరు సంఘసభ

ఖద్దరు పర్కరులందరును గూడ రావలెను

ఈవల 22 వ తేదీని పాల్నాలో ఆయిండియాన్స్
ర్యు అసోసియేషనుగూడ ప్రారంభింపబడునుగాన భారత
కాంగ్రెసు సభ్యులు కాకపోయినను ఖద్దరు పర్కరులంద
రునుగూడ ముఖ్యముగ రాగోరెదను దిశంబరులో జరగినన్న
ఎవాంభలో యిట్టి చిల్లరవిషయములతో గ్రాద్దుపువ్వకండి
అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును కలసి పని చేయుటకు తగిన
అవకాశములను చర్చించుటకు క్రొత్తపద్ధతును విధానములను
నిర్ణయించుటకును అవకాశమును కలుగజేయుటకు వివాదాలన్ని
టిని యీలోపుననే భారత కాంగ్రెసు సభలోనే పరిష్కరిం
పవలసిన మహాత్ముడు కోరుచు వ్రాసెను (అ ప్రె)

బొంబాయి కౌటను మార్చెట్టు

నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు
ఏప్రిలు-మే-జూన్-ఆరంభము 411 రూ వృద్ధి 111½
డిశంబరు-జనవరి-ఫిబ్రూ-ఆరంభము 398 వృద్ధి 398½
మార్చి-ఏప్రిలు-మే-జూన్-ఆరంభము మొత్తముమీద
స్వహాళగ వృద్ధిగా నున్నది
న్యూయార్కు తంతివార్త
"గారపు వాతావరణ స్థితి అనుకొనిన మందులునే చూ
సింక కొంత వార్త కనరించు" అని 2 వ తేదీని నార్ద
పెనినా 1 రెంతివార్త నుండి (ప్రీ ప్రెసు

దేశబంధు వంగరాష్ట్ర నిధి

7½ లక్షలు చేరెను
ఆగష్టు 31 తేదీనకు 7,48,054 రూపాయలు చేరెను

* * * * *

మహాత్ముని పయనము

ఎహాత్ముగాండి, మహాదేవశాయి, కృష్ణదాసుగారు
ఈవల 1 వ తేదీ వంగరవారిను నాడు కలకత్తానండి బయలు
దేరిరి వారి బొంబాయి వెళ్లి ఆటనండి అమరావాదుకు వెళ్లే
ముందు మొట్టి తేదీ శక్తిగతియనూరు ఎహాత్ముడు
మొందుల త్రానగరమునకున్న కంగరాష్ట్రమున నాంగ
కాంగరాష్ట్రము చేరి వంగు స్వధిలవర గావడెదరు
వీరలో రెండుకలులు అనగా ఆట్టెబరు నెలొధివరకును
సంవారము చేయును. (స్థానిక)

సముద్రవ్యాపారము

1924-25 సంవత్సరమునందు, మదరాసు రాజ

ధానియందలి సముద్రవ్యాపార మధికమయ్యె ను మొదటి నాల్గిమాసములలో దిగుమతులు హెచ్చుగా కున్న ను ఆగస్టుమాసమునందు యు వత్త్రముల దిగుమతి యధికమయ్యెను ఈరీతిని వ్యాపారము హెచ్చినను, విదేశవత్త్రముల దిగు మతి దేశక్షేయము గోరువారెల్లరకును మనస్తా పము గలిగించకమానదు గాంధీమహాత్ముని సం బోధనలకు పెడచెవిని బెట్టినందుకు ఫలమిదియే నివేదనసంవత్సరమునందు మొదటి సగభాగము నందును, విక్రయమధికముగనున్నను, డబ్బులేక నేమి దూదిధరలు తగ్గుటచే నేమి ఉత్తరదేశము వారు సరకులనంతగ దెప్పించుకొనలేదు అందుచే, పలురకముల వత్త్రములు నిలువగ నుండవలసి వచ్చెను పానునూలు చొక్క వచ్చుటచేతను, జావా పంచదార విస్తారమగుటచేతను, దిగుమతి వ్యాపారము వృద్ధియయ్యెను ఎగుమతులుగూడ వృద్ధియయినటుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది కొలది తావుల వరదబాధ తగిలినను, కాలమాసము మొత్తముమీద యనుకూలముగ నుండెను పంట లుపండుటయు విదేశములు ముడివస్తువులను విశేష ముగ దెప్పించుకొనుటయు చేరి, వాని వెలులు హెచ్చుటకు కారణమయ్యెను రూపాయిమార కము చాలకాలము పిల్లంగు ఆర్డు పెన్నీలుగ నిలచి యుండెను

ముడివస్తువుల నితరదేశములకు బంపుటయు, అక్కడ తయారయిన సామానులను తిరిగి యీ దేశమునకు తెప్పించుకొనుటయు దేశదురదృష్టము తప్ప వేరుగాదు సాధ్యమగు సంతవరకు దేశీయ వస్తువులను అందు ముఖ్యముగ దేశీయవత్త్రము లను తప్పక వాడుటకు భారతీయులు ప్రతిపబ్బ నిచో భావిపితి అంధకార బంధురముగ నుండక మానదు మద్రాసు రాజధాని సముద్రవ్యాపార మంతయు గలసి 1924-25 సంవత్సరమునందు 95 కోట్లుండెను అంతకు పూర్వము వత్సరపు మొత్త మునకన్న 6 కోట్లకు బైగ హెచ్చెను చెన్నరాజ ధాని వ్యాపారిముగూడ త్వరితముగ హెచ్చుగు నూచనలు గనుపించుచున్నవి చిశాఖట్టణము, కొచ్చెను కేవులహార్బరులు పూర్తియగుచో, మిగుల యంతరాయము శూన్యనటకు సందియము లేదు పంచదార, నూలు, ఒట్టలు, నూనెలు, రంగులు, లోహములు, మోటారు బండ్లు మొదలగునవి విశేషముగ ఎగుమతియయ్యెను రైల్వే సామా నులు, యంత్రములు, బొగ్గు మున్నగు దిగు మతులు తగ్గిపోయెను ఎగుమతులు 40 కోట్లుండెను, అంతకు పూర్వపు సంవత్సరమునకన్నను

ఎగుమతులు అయిదుకోట్ల రూపాయి లధికమయ్యె ను. ఇందుకు గింజలు, తోలు, దూది, కాఫీ, జ్యూటు, తేయాకు, రబ్బరు, మున్నగు ఎగుమతు లతిశ యించుటయే కారణము. పంచదార, ధాన్యము, పప్పులు, తోళ్లు, నూనెలు మున్నగు ఎగుమతులు తగ్గుదల జూపెను

సుంకముల వసూలు 350 లక్షల రూపాయిలు గతసంవత్సరపు సుంకపు రాబడికన్నను 100 కి 18 వంతున హెచ్చయ్యెను దిగుమతిసుంకములు 285 లక్షల నుండి 341 లక్షలకు బైగ వృద్ధియయ్యెను దిగుమతి సుంకముల నిటీవల హెచ్చుజేసి యుండుట యేయిందుకు ముఖ్యకారణము ఇనుము ఉక్కులపై సుంకములరాబడి హెచ్చుటకు, దిగుమతు లధికమగు టయు, కొన్ని రకముల సామానులపై సుంకములను అధికముగ విధించుటయు కారణములని నూచింప బడినది 36 లక్షలు రీ ఫండులక్రింద త్రోసివేయ బడెను ఈమొత్తము గత సంవత్సరమునకన్న చాల హెచ్చుదలజూపెను చెన్నరాజధానిలో రైల్వేకంపెనీలు తెప్పించుకొనినసరకులపై కస్టము డ్యూటీని రీ ఫండు జేయుటయే, యిందుకు ముఖ్య కారణము రైల్వేకంపెనీల కేలరీ ఫండు నీయవలయు నో తెలియకున్నది రైల్వేలు విశేషలాభమును గణించుచున్నపుడు, ఇతరులతోబాటు సుంకము లనుగూడ భరించుట సమంజసము చెన్నరాజధాని విదేశ వ్యాపారము చాల హెచ్చుదల జూపెనని, దెలుపనక్కరలేదు

ఇందలి వివరముల నిండుక పరికింపవచ్చును విదేశపు దిగుమతులలో వత్త్రముల దిగుమతి గత నాల్గిసంవత్సరములలో కన్న నాధిక్యము జూపెను 1923-24 సంవత్సరములలో కన్న ముప్పది లక్షల రూపాయిల దిగుమతు లధికమగుట శోచనీయము ఈవిషయమును విచారింపక ముందు ఇతర దిగు మతులనిండుక పరికించెదము ఆహారపానీయముల దిగుమతులు, 220 లక్షలనుండి 274 లక్షల వరకు హెచ్చయ్యెను పానీయములలో విదేశ మద్యములు మొత్తమునందేమి, ఖరీదునందేమి హెచ్చుదల జూపెను ఇయ్యది, హిందూదేశాభివృద్ధి కనుకూల చిహ్నమని ప్రాజ్ఞ లంగీకరించు. ఇంగ్లండునుండి వచ్చెడి సారాయి దిగుమతుల సంఖ్య పెనుకటికన్న యతిశయము జూపెనట. జర్మను బీరుసారాయి, మరల తొంటిస్సానము నాక్రమించుచున్నటుల, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది ఇట్టి దిగుమతులను నిషే ధించుట ఎంత యవసరమో దెలుపనక్కరలేదు పంచదార దిగుమతులు మొత్తము నందేమి, విలువయందేమి, చాలయధికమయ్యెను వీనియందు 100 కి 62 వంతున వృద్ధి గన్పట్టెను దేశమునందు ఎంతయో చెరుకు బండుచున్నను, విదేశములనుండి యింతసరుకు దిగుమతియగుట విచారితముగ దోషక మానదు

నూనెల దిగుమతులలో కెల్ల కిరసనాయల్ దిగుమతియే విస్తారము కిరసనాయల్ దిగుమతుల లో దాదాపుగ సంతయు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ములనుండి వచ్చుచున్నది పట్టు వ్యాపారము హెచ్చుదల జూపెను చీనానుండి పట్టు విశేషముగ ప్లయిచేయబడెను, పట్టువత్త్రములకును, పన్నని నూలు బట్టలకును ధరలలో తారతమ్యమంతగ నుండకుండుటచే, ప్రజలు పట్టుబట్టనే సామాన్య

ముగ కొనుచున్నారు రంగులు, అందుకు సంబం ధించిన పరికరముల దిగుమతులభివృద్ధిజూపెను రంగులలో చాలభాగము జర్మనురంగులే యుద్ధ సమ యమున తలయెత్తిన బ్రిటీషు రంగులు చాలవరకు తగ్గిపోయెను మద్రాసు మార్కెటునందు రంగులు నిలువయున్నవి ధరలు హెచ్చునని దలచి వర్త కులు ముందుగ తెప్పించిరి గాని, అందుకు మారుగ ధరలు తగ్గెను అల్జీరిను, అనీలీను రంగుల ధరలు రెండును తగ్గెను బ్రిటీషు వర్తకులు జర్మ నులతో పోటీజేయజాలకున్నారని రిపోర్టుదెలుపు చున్నది. గ్లాసుసరకుల దిగుమతులు చాల హెచ్చెను. గ్లాసు గాజులవర్తికము హెచ్చెను జపాను, జర్మనీ, జెకోస్లావకియా, ఆస్ట్రియానుండి దిగు మతు లధికముగ వచ్చెను గ్లాసుపూసలు, కృత్రిమ ముత్యములు, సీసాలు, దీపములు, పలకలు ము న్నగునవి దిగుమతియయ్యెను

మృణ్మయ సంబంధమగు దిగుమతులుమాత్ర ము స్వల్పముగ తగ్గిపోయెను యంత్రముల దిగు మతి 100 కి 19 వంతున తగ్గిపోయెను. క్రొత్త మిల్లును దేనిని నిర్మించుకుండుటయే యిందుకు కార ణము. యంత్రములలో 100 కి 84 వంతున ఇంగ్లం డు బంపుచున్నది అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ములు 100 కి 10 వంతున బంపుచున్నవి ఉక్కు ఇనుము దిగుమతులు వృద్ధిజూపెను టన్నుల మొత్తము 100 కి 11 వంతున వృద్ధియయినను, వాని విలువ 100 కి 2 వంతున మాత్రము హెచ్చెను ధరలు తగ్గుటయే యిందుకు కారణము. 1924 సంవత్సరము జూనునెలలో రక్షణసుంక ములను విధించినను, జులైనెలకు పిమ్మట గూడ దిగుమతులు వృద్ధియగుచునే యుండెను. ఇనుప దూలములు, స్తంభములు, 100 కి 97 వంతున వృద్ధి యయ్యెను వీనిలో చాలభాగము ఇంగ్లండు నుండి వచ్చినవే ఉక్కు కడ్డీల దిగుమతి బెజ్జియ ము నుండి విస్తారముగ యరుదెంచెను ఇనుము ఉక్కు సప్లయల యందు బెజ్జియంవ్యాపారము కొంత తగ్గిపోయినను, ఇంగ్లండుకు పిమ్మట నదియే మిన్నయై నిలచియున్నది.

కాగితముల దిగుమతి స్వల్పముగ హెచ్చెను. రైల్వే పరికరములు మాత్రము దాదాపు 47 లక్షలు తగ్గిపోయెను. బండ్లు, ఇంజనులు, నిర్మాణ పరికర ములు, తగ్గిపోయెను కడపటి రకపు సరకులు తగ్గుటకు తాతా కంపెనీ వారికి ఆర్డరుల నిచ్చుటయే కారణమని నూచింపబడినది. పై దిగు మతులలో 100 కి 81 వంతున ఇంగ్లండ్ సప్లయి జేయుచున్నది ఇక నూలు వత్త్రముల దిగుమతు లు 64 లక్షలు హెచ్చినందుకు, చెన్నరాజధాని తలవాల్చవలసి యున్నది. వత్త్రవ్యాపారము, విదేశ దిగుమతి వ్యాపార మంతటిలో 100 కి 27 వంతున గలదు కోరాబట్టలు రంగు వత్త్రముల దిగుమతులు హెచ్చెను. తెల్లవత్త్ర ములు తగ్గెను. జపాను మిల్లులతోనేమి, హిందూదేశపు మిల్లులతోనేమి లాంకుపైరు వర్తకులు కోరా వత్త్రముల విషయమున పోటీజేయ గలుగుచున్న టుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది మల్లులు, లాంగు క్లాతులు, మున్నగునవి తగ్గుటచే తెల్లవత్త్రముల దిగుమతి తగ్గెను ఇందుకు కారణ మేమి యో రిపోర్టు తిన్నగ తెలుపలేకున్నది వీని హెచ్చుధరలే ముఖ్యకారణమని తలంపవచ్చును. రంగువత్త్ర

ములు 100కి 46 చొప్పున వృద్ధియయ్యెను దిగుమతి దారులు, పరిశీలనను తిన్నగ గ్రహించుకుంటుంటే ఎక్కువమొత్తమును తెప్పించి రనియు మార్కెటు వీనితో నిండియున్నదనియు, రిపోర్టు బట్టి గ్రహించవచ్చును ఇంతియగాక స్థానికముగ నేసిన రంగుచీరల ధరలు, విదేశపు చీరలధరలకన్న తక్కువుగనున్నవి నూలుదిగుమతులతో, జపాను దిగుమతులు యత్యధికమయ్యెను బ్రిటీషు దిగుమతులు తగ్గిపోయెను జపానుదేశము బ్రిటీషు వ్యాపారమును ఊహించుటయగాక, హిందూ దేశపు మిల్లుల వ్యాపారమునుగూడ తగ్గించెనని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. బొంబాయి మిల్లు యజమానుల ఘోషలో యర్థమున్నదని యిందునుబట్టి నులభముగ గ్రహించవచ్చును

జపానుదేశము తనసరకుల నింతచౌకగ నమ్ముటకు కారణము లెకపోలేదు వారిమిల్లులు విశేష కాలము బనిచేయుట యొకకారణము జపాను ప్రభుత్వమువారు స్వదేశపు సరకులను దీసికొనిపోవు ప్రీమరులకు గ్రాంటులనిచ్చుట వేరొకకారణము. జపానుమారకపురేటు చాల యనుకూలముగనుండుట ఇంకొకకారణము ఇంతకుపూర్వము మద్రాసు వర్తకులు జపానునూలును బొంబాయి కలకత్తా మార్కెటులనుండి తెప్పించుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడు చెన్నపురికి, జపాను సరాసరిగ సప్లయిజేయుచున్నదట. జపానుప్రభుత్వమువారు దేశీయపరిశ్రమల యభివృద్ధి కింతసహాయము జేయుచుండ, ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఎత్తెజుడ్యూటీని రద్దు జేయుటకయినను అంగీకరింపకున్నారు. ఒకవంక జపాను పోటీకిని, వేరొకవంక బ్రిటీషు పోటీకిని తాళలేక, దేశీయవస్తు వ్యాపారము ఊహించుచున్నది విదేశవస్తుములలో, 100 కి 90 వంతున ఇంగ్లండు దేశమును, 7 వంతున జపానుదేశమును సప్లయి జేయుచున్నది ఇక కృత్రిమపట్టు దిగుమతులు ఇంగ్లండునుండి విశేషముగ నరుదెంచుచున్నవి. చెన్నపురిలో దీనితో తయారయిన వస్తుములధికముగ విక్రయింపబడుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భములలో విదేశవస్తు వ్యాపారము నరికట్టుట ఎంత యవసరమో పారకు లూహింపగలరు. ప్రజలు కృతనిశ్చయులగుచో నిక్కార్థమును సాధింపగలరనుటకు సందియము లేదు

పైకిలు దిగుమతి లధికమయినవి మోటారు కారుల సంఖ్య స్వల్పముగ తగ్గినను, మోటారు లారీలు, ఆమ్నీబస్సులు, వానులు మున్నగు వాని సంఖ్య విస్తరించెను మోటారుపైకిలుల సంఖ్య గూడ హెచ్చెను ఇక ఎగుమతులలో ముడి వస్తువు లధికమని తెలిపి యుంటిమి ఈరాజధాని నుండి వెడతెడి వస్తువుల వ్యాపారములో, 100 కి 25 వంతున వేరుకేసగ వ్యాపారము గనుపించును. దూది ఎగుమతి విలువయందు 100 కి 87 వంతున విస్తరించెను జపానుకు బోయెడి దూది మొత్తము ద్విగుణీకృత మయినది చెన్నపురి మగ్గములలో తయారయ్యెడి చేతిరుమాలల ఎగుమతి విస్తరించెను. ఇంగ్లండుకివి విశేషముగ బంపబడుచున్నవి ఇంగ్లండుతో మద్రాసుకుగల వర్తకము కొంతతగ్గి ఇతరదేశముల వర్తకమించుక విస్తరించినది చెన్నరాజధాని రేవుల వ్యాపారము జూచిన, చెన్నపురి అగ్రస్థాన మౌక్రమించుచున్నది 100 కి 45 వంతున వర్తకము చెన్నపురియందే గలదు. రెండవస్థానము

తూత్తుకుడియు, మూడవ నాల్గవ స్థానము కొచ్చిను, కాలికట్టలును, అయిదవస్థానము కాకినాడయు, ఐదియవస్థానము విశాఖపట్టణమును ఆక్రమించుచున్నవి కాకినాడ విశాఖపట్టణముల వర్తకము, అంతకుపూర్వము వత్సరమునకన్న యాధిక్యత జూపెను వీని ప్రాముఖ్య మింకను యతిశయము జూపునని యూహించవచ్చును ఈరాజధానియందు వస్తుముల ఎత్తెజు డ్యూటీ 7 లక్షల య్యెను సముద్రవ్యాపారమీరిని విస్తరించినను, స్వదేశ పరిశ్రమ లభివృద్ధిగాంచిన గాని నిజాభివృద్ధి గలుగ నేరదు.

ప్రస్తుత విద్యావిధానము

ప్రస్తుత విద్య జీవితమునకు సంబంధములేని విద్యయగుటచే, హిందూ దేశమునందు సర్వత్ర ఖండింపబడుచున్నది. ఇంగ్లండునందుగూడ ఇట్టిప్రతికూలభావము ప్రబలియున్నటుల, రగ్బీస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగు విలియం వాల్గా రిటివల నిచ్చిన యుపన్యాసముబట్టి గ్రహించవచ్చును. అందరను ఒక్కమాదిరి జ్ఞానమునిమిత్తమే తయారు జేయుట, విద్యార్థులకుగాని రాజ్యాంగమునకుగాని ప్రయోజనకరముగాదని, వీరు చెలియజెప్పిరి. సాహిత్యవిద్యనునేర్వని, వ్యవసాయదారులకు సయితము నిజమగువిద్య యలవడెననివీరు చెలిపిన వాక్యములందు సత్యమెంతేగలదు. వ్యవసాయదారునికి పశువులపైగల ప్రేమ, విద్యాధికునికి లేదని జెప్పవచ్చును అతనికి వాతావరణముగూర్చి గల జ్ఞానమధికము. ప్రకృతి రహస్యముల సత్యము గ్రహించి నంతచక్కగ, బల్లలయొద్ద పనిజేసెడి పలువురకు చెలియదు ఆధునిక విద్యధనాశగలిగించు చున్నది గాని, సత్య, ధర్మములపై ఆదరణను విశేషముగ గలిగింపకున్నది. విలియంవాన్ గారుగూడ, ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు తీవ్రమగు మార్పులుండవలయునని కోరుచున్నారు. ఇంగ్లండులో కన్నను హిందూదేశములో దీని యవసరమధికమనుటకు సందియములేదు.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

తమిళ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మవసరమని, పూర్ణలింగముపెళ్ల గారు హెచ్చరించుచున్నారు అభివృద్ధి శాఖామంత్రియగు ది బ శివజ్ఞానంపెళ్ల గారివిషయమై మిగులశ్రద్ధవహించుచున్నారు తమిళ భాషాభివృద్ధిని వీరు ముఖ్యముగ గోరుచున్నారు. వీరికోర్కెపట్ల ఆంధ్రులు మనస్ఫూర్తిగ సానుభూతి సూచెదరనుటకు సందియములేదు భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయములేమి, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములేమి, భారతజాతీయ జీవితమునకు ముఖ్యముగ తోడ్పడగలవు. వివిధభాషాసంఘములు, పరస్పరపు అనూయను అనుమానములను విడచి, సంయుక్త భారతజాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడుట వివేకము.

స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము

స్వారిసులో నిటీవల గూడిన అంతరాజీయ సాంఘికవాదుల సమావేశమునందు, ఆసియా ఆఫ్రికా దేశములందలి పరాధీనజాతులకు స్వయం నిర్ణయాధికార మొనగవలయుననియు, నిర్బంధముల నన్నిటిని తొలగింపవలయుననియు తీర్మానింపబడెను. ఈతీర్మానము సఫలమగుటకు, సాంఘిక

వాదు లేమైనచర్య దీసికొందురా, లేక కాగితముపై మాత్రమిది నిలచియుండునా? కార్మికపక్షమువారు శ్వేతేతరజాతుల త్తేమమును మది నెంచుచో, నీవిషయమై శ్రద్ధవహించుట ముఖ్యము లేనియెడల ప్రపంచ శాంతిరక్షణ కుపాయము గనుపింపదు.

లాలా లజపతిరాయిగారి దేహ రోగ్యము

సంపూర్ణముగ కొన్ని దినములు విశ్రాంతి దీసికొనెదరు

లాహోరు, సెప్టెంబరు 2—డాక్టరు ధారు రాజభాషి ను, ఎమ్ ఎల్ సి గారితో అంబాలునుండి లాలా లజపతి రాయిగారు లాహోరు వచ్చిరి ఇప్పుడాయనకు స్వస్థతగనున్నది జ్వరము చాలవరకు తగ్గెను ఇప్పుడు 99 డిగ్రీల జ్వరముమాత్రమే ఆయనకు గలదు వైద్యుల సలహా ప్రకారముగ సంపూర్ణముగ గొన్ని దినములు లాలాగారు విశ్రాంతి దీసికొనెదరు (అ.ప్రె)

బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ

అలయంసు మిల్లు అక్టోబరు మాసారంభము నుండి మూసివేయబడును

వెయ్యిమంది కార్మికులకు పనిలేక అల్లాడవలసి వచ్చును

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2—నేత పరిశ్రమ యందుగల ప్రతికూల పరిస్థితులచే అక్టోబరు 1-వో లేదనుండి అలయంసుమిల్లు మూసివేయబడునని వ్యవహారము ముందుగ బ్రకటించిరి ఈ యంత్రాలయమందు వెయ్యిమంది కార్మికులు బనిచేయుచున్నాను (అ.ప్రె)

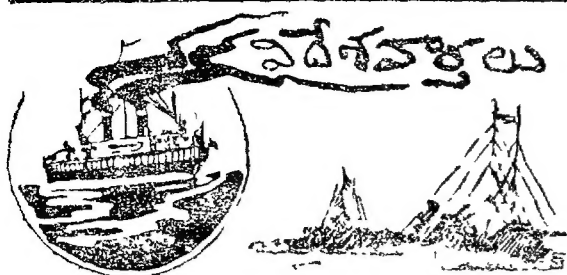
శత్రుండిపత్రిక సంవత్సరాదినంచిత

హిజు హోలీననుభాయీ సుబెతుసింగు, (బాగీద్దారు, హెడు ఆర్దాసియా, అమృతనరు, గోల్డెను టెంపిలు) గారు సంపాదకుడు

ఈ పత్రిక సంయుక్త రాష్ట్రములందలి లక్షోన్నగరమున ఉరుదూ లిపిలో ప్రకటింపబడుచున్నది వీరు పంపిన సంవత్సరాది సంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి పైజా 18x22-800 పేజీలున్నవి 700 పేజీలున్న బ్లాకులును మూడులక్ష బ్లాకులును చక్కగా ముద్రింపబడెను ఆంగ్లదేశపు రాజులు రాణీలు, మంత్రులు, గవర్నరులు, రాజప్రతినిధులు, భారతదేశపు సంస్థానాధిపతులు, గాంధీమహాత్ముడు, లాలా లజపతిరాయి, పండిత జోషీలాలు నెహ్రూ, పండిత మదనమోహన మాల వ్యాస, సిక్కు గురవులు, మహాంతులు, సిక్కునాయకులు మున్నగు సకల ప్రముఖుల పటములును దీని యందు కలవు ఆంగ్లదేశపు రాజుల కుటుంబముల చరిత్రములు, భారతదేశపు సంస్థానాధిపతుల కుటుంబముల చరిత్రములు, కాంగ్రెసు ఖిలాఫతుచరిత్రలు, అకాలీచరిత్ర, సిక్కు దేవాలయముల చరిత్రలు మున్నగునవన్నియును చిత్రపటములతో గూడ నిందు ప్రకటింపబడెను ఇంకను యితరములగు చిత్రపులు, మందుల ప్రకటనలు మున్నగునవిగూడ అపరిమితముగా నున్నవి. దీని వెల ముప్పది (80) రూపాయలు స్వేచ్ఛలు ఎడిషను వెల 50 రూపాయలు ఇంటిరియలు ఎడిషనువెల 100 రూపాయలు కోయలు ఎడిషనువెల 500 రూపాయలు

తనకుగల యావదాస్సిని వ్యయపరచి దీనిని ప్రకటించితి నని సంపాదకుడు విజ్ఞప్తిని ప్రకటించెను దీని నామాలాగ్రముగా చూచినచో యిందులకు ఆపరిమితముగ ధనము వ్యయపరపబడినటుల స్పష్టము కాకమానదు కాని ఉరుదూలిపి తెలియనివారికిని చిత్రపులును చూచుటకు మాత్రమే పనికివచ్చును ఇందు ఆంగ్లభాషలోను నాగరికిపిలోను గూడ కొన్ని విషయములు ముద్రింపబడెను వలయువా రిటుల వ్రాయవలెను

“మేనేజరు, అడ్మినిస్ట్రేషను అందు యిండియా డివార్టుమెంటు, శత్రుండి న్యూసు పేపరు, లక్నో”

నౌకా సమై

రేవులందు పరిసీతులు

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—హోల్ నావికులు సమై యుద్ధమును తప్పక సాగించవలెననివాదించిరి. నౌకాశయము లందు అసభికార సమై సంఘమువారు పికెటుసేర్పాటుజేసిరి. మెన్స్ట్రీ పొగయోడకు సిబ్బంది దొరకలేదు. చాల భయ మగుచున్నది.

సౌధాంప్రక సమై విస్తరించుట

సౌధాంప్రక, సెప్టెంబరు 1:—నావికుల సమై వ్యాపించినది. ఎడింబరో క్యాసిలు కాక సమైగట్టెను ఆరుగ్స్ సిబ్బందిగూడ నిలిచిపోయెను. 5 ఓడలకు ఇబ్బంది గల్గెను. ఇంజను గదిలో పనిజేయువారు 160, నౌక పడి చెక్క మీద పనిజేయువారు 40 మందియు పనిలోనికి రాకుండ నిలిచి పోయెదమని చెలియజేసిరి. కాని మెజిస్ట్రేటు నౌకపయనముగట్టుకు ఆధ్యంతర ముండజాలవనుకొనుచున్నారు.

డేనిషు నావికుల సమై

కోపెన్ హేగేన్, సెప్టెంబరు 1:—వేతనములను హెచ్చుజేయుయలేని డేన్మార్కు నౌకా యజమానులచే నియమితులైన నావికులు సమైగట్టిరి.

నౌకా యజమానులకు గూడ ఇబ్బంది గలుగజేయుట మోటుపనిజేయు పనివాంఛనంపుము గూడ ఎగుమతి దిగుమతులు నాపుజేసిరి.

విషమావస్థ

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—సౌధాంప్రక బ్రిష్టులలో సమైపరిసీతులు చిక్కులలో బడుచున్నవి. కంపెనీ కార్యాలయములందు విచారించు ముండ్లనీ ఏర్పడునని ఆశించుచున్నామనిరి. మెజిస్ట్రేటు, ఆర్డ్రుజ్యువీయాకో నౌకలను క్రొత్త సిబ్బంది సేర్పాటుజేయుటకు సంతకముల రాయవారములు కమ్యునిక జరుగుచున్నవి.

డేనిషు రేవు స్థలములందు సమై నిలిచియున్నదను చున్నారు. పికెటుల సేర్పాటుజేసినను హెల్సులో మెజిస్ట్రేటు నౌకకు సిబ్బంది పూర్తిగ దొరికెను. అనుకొన్న ప్రకారము ఇంతకుముందే సేర్పాటుజేసికొన్న నౌకలు బయలుదేరిపోయినవి. రేపటిదినము బ్రిష్టులుసిటీ నౌక పోలీసులసహజా. కాని సిబ్బంది సంతకము జేయ నిరాకరించు చ్చుట, పియాకోనౌక గతిగూడ అటులనే యున్నది.

దరఖాస్తులు కురియుచున్నవి

సౌధాంప్రక నుల్స్ మెజిస్ట్రేటు నౌకలో పనిజేయుటకు పూర్వము యుదములును, నౌకాశయములను బనిజేసిన 40 వంద బయలుదేరిపోయిరి.

గ్యుస్టిలోనున్న నౌకలమీద పనిజేయుటకు సౌకు ప్లిస్టునుండి బయలుదేరి పోయిరి. ట్రెయిలో సిబ్బంది సమైదిగ దొరికిరి. కావలసినదానికంటె ఎక్కువగ లభించిరి.

అమెరికా గనులపనివాండ్రు సమై

గనులను మూయుట

పిల్సాన్, సెప్టెంబరు 1:—వేతనములను గూర్చి తగవు గలుగుటచే ఆర్థికావ్రాణే 828 గనలు మా పికేటు బడెను. 150000 పనివాండ్లు మానుకొనిరి. గనులపనివాండ్లు వారి కుటుంబములు విక్రాంతి గొనుచున్నవి. సమైనాయకులు పనివాండ్లు తమ ఉత్తరువులను శిరసావహించునటుల ప్రతికలను గొనిరి. బొగ్గు చాలరకు నిలవయున్నది.

మెడినా ముట్టడి

పెరిషియాలో విచారము

టెహ్రాన్, సెప్టెంబరు 2:—మెడినా సంగతినిగూర్చి సైనికాధిపతులకును, ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రధానామాత్యుడు తుతులనంపెను. 5 తేదీని అంగర పనులను గట్టిపెట్టి విచారము ను చెల్లపవలెననిరి. ఆనాడు కెరిషియా అంతటను దుకాణములు ఖాళీయైయున్నవి.

నౌకా విమానములు

దూరప్రయాణములు

స్టాక్ హోల్మ్, సెప్టెంబరు 1:—సెన్స్ నౌకావిమానములు రెండు హానాయి కెగుడుటకు నిన్నటిదినము బయలుదేరెను. 2100 మైళ్లు పోవలసియున్నది. 200 మైళ్లదూరములో కావలసినవల సేర్పాటుజేసిరి. నౌకావిమానము లీపడవలతో వాయువాల్లద్వారా ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచుండవలెను. అర్ధరాత్రి ఒక విమానము చక్కగనే పరిగెత్తెను. రెండవదానిసంగతి తెలియలేదు. కొన్ని గంటలవరకు తుదకు స్టాక్ హోల్మ్ నుండి 800 మైళ్ల దూరములో కనిపించెను. మానిగొట్టుములు బ్రష్టులగుటచే ఇట్లు తటస్థించెను.

ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక

బర్మా, సెప్టెంబరు 2:—ముంగళవారము మధ్యాహ్నము ఇరాకు పార్లమెంటు ప్రత్యేకముగ సమావేశమైనది. అందెట్లు తీర్మానించిరి. ఇరాకు ప్రజలు అందరును గ్రేటు బ్రిటనుతో గాఢమైత్రిని గర్హియుండవలెనని ఆశించు చున్నారు. గ్రేటు బ్రిటనుతో సఖ్యతను సాగించ కోరుచున్నారు. ప్రస్తుతపు ట్లాడంబడిక ముగిసినపిదప గూడ సఖ్యతతో నుండగోరుచున్నారు. 76 గురు ప్రతినిధులు సభకువచ్చిరి. 60 మంది అనుమతముగ ఓటులిచ్చి రివిషయమై.

కార్మిక పక్షమువారి ఒడంబడిక

క్రొత్త నిర్మాణములు

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—క్రొత్త రైల్వేపనివాండ్లు ట్రాన్సుపోర్టు పనివాండ్లు ఇంజనీర్లు గనుల పనివాండ్లు గలిసి ఒడంబడిక జేసికొనవలెననుచున్నారు. అందులకు నియమించబడిన ఉత్సంఘము సమేతమైనది. ఈక్రొత్త ఏర్పాటులను ఆలోచించుటకు గూడిరి. ప్రస్తుతము ఏర్పాటుజేసిన ప్రకారము ఉపనివాండ్లు ఒప్పుకొనజాలరట. ప్రతి పార్టీక్రమిక సంఘమువారు తమ తమ విభేదములను అంతరింప జేసికొన్నగాని తమపని ఫలించదనుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ తంతులు

సర్వోన్నత సమావేశము

పార్సిస్, సెప్టెంబరు 1:—టెలిగ్రాఫు సంఘముల నిబంధనలను మార్పుకొనుటకు అంతర్జాతీయ తంతిసంఘమువారు సమావేశమైరి. 60 దేశములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. 40 సముద్ర తంతి కంపెనీ ప్రతినిధులగ 250 మంది వచ్చిరి.

1909 లిస్బన్ సభ తరువాత జరిగిన సభలలో ఇదే ప్రథమము. అట్టివరు వర్ధ్యవరకు జరుగును.

జిర్మనీ జాతీయమితి

స్వల్పసంఖ్యాకుల సమస్య

లండన్, ఆగస్టు 30:—బెర్లినులో సమావేశమైన జర్మను అధినివేతనసభలో ఇతరజాతులతో బాటు జర్మనీకి సమాన హక్కులను గలుగజేయుటయే ముఖ్యదేశాంగ విధానమని హెర్స్టేన్మన్లుగారు చెప్పిరి.

జర్మనీసమితిలో చేరుటచే ప్రపంచములోనున్న జర్మను స్వల్పసంఖ్యాకుల ఆశయమును గాపాడుటకు బెర్లిన్ జేడ్ అను దానినిబట్టి నిర్ణయించవలసియున్నది. అంతర్జాతీయ ఒడంబడికలను మన్నించుటనుబట్టి గూడ కొంత తేలును. ఈప్రకారము అనుకూలముగనున్న సమితిలో జర్మనీ జేరుననిరి.

నౌకాదళ మితవ్యయము

కొన్ని నౌకాశయముల సెత్తివేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—నౌకాదళ మితవ్యయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుటచే ఆర్థిక సంవత్సరాంతమున రోసిత్, వెల్బ్రోకు నౌకాశయములను మూసివేసెదరు. కాని అవసరముగో మరల ఏర్పాటుజేయుటకు నిర్మాణ పరిరములన్నిటిని బెట్టెదరు.

హోల్ సమైదారులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—హోల్లో సేడు పికెటులు ఏర్పడినను నావికులు అసభికార సమై చల్లబడుచున్నది. మాన్స్ట్రీ నౌక నిందు సిబ్బందితో పయనమైనది. విల్సన్ నౌక ఆ ల్యాసయా కాయ కాలసిన సిబ్బందితో మధ్యధరా సముద్ర పయనమును ఏర్పాటుజేసికొనెను. లివర్పులులో పికెటుల సంరంభము ఎక్కువగనున్నది. పూర్వము మెత్రిగనున్న పిస్టెలు గారు మరైను వర్కర్లు యూనియనుకు ప్రయత్నించుచున్నారని నౌక లేయియ ఆగలేదు. మిగిలిన, సెడ్లికు కార్మకుల సిబ్బందిగ జేరుటకు సంతకము జేయుచున్నారట. ఇతర రేవులనుండి నౌకలమీద సిబ్బందిగ పనిచేయుటకు వచ్చి పడుచున్నారు.

ప్రాచ్యమధ్యదరా సముద్ర ప్రదేశము

బ్రిటిషు నౌకాదళ కేంద్రీకరణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

తురక్కుల ఆక్షేపణ

జనీవా, సెప్టెంబరు 2:—ముసోలు విషయమై జాతి సమితి తీర్మానమును తమ కనుమూలముగ జేయుటకై బ్రిటిషు వారు నౌకాదళమును కేంద్రీకరణముజేయుచున్నారని ఇదివరలో తక్కి జాతిసమితికి తన ఆక్షేపణను చెలియజేసెను. కాని ఆ సేరోకోపణకంటె నవ్వుదల సంగతిని ఇంకొకటియుండదనుచున్నారు. మామూలు వేసవి కార్యక్రమము ప్రకారము బ్రిటిషు నౌకాదళము వర్ధ్యధరా సముద్రములో తిరుగుచున్నవి. ఎట్టి రాచకీయ సమస్యలతోడను సంబంధములేదనుచున్నారు. కాని మొన్న బ్యాన్స్ కేసును దార్మిన్స్టుగూడా బోయిన రెండు బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు గవ్వించుటచే తురక్కులకు ఆక్షేపణకు కారణమైనది తప్ప మరొకటిగాని అధికారిత్వా చెలియజేసిరి.

ఇంగ్లండు మెయిలు తపాలు

డక్షిణ ఆఫ్రికా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటవుక్, సెప్టెంబరు 2:—మామూలుగ బోవు మెయిలు తపాల పొగయోడ ఆగిపోవుటచే ఇంగ్లండుకు మెయిలు తపాలను రేపు ఉమవతీ నౌకమీద కళాసులచే అంపెదరు. కళాసులు పైదేశమునుండి వచ్చి సమైను అంతరింపజేయుట తప్పని ప్రభుత్వమువారికి దేశమందున్నవారందరును తంతి నంపుచున్నారు. అట్టి సంగతిని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించరని ప్రధానామాత్యుడు ఈ ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరముగ చెప్పి జేసెను. కళాసులు వలనను రాగూడని వారితో జేరుటచే డక్షిణ ఆఫ్రికా రేవులలోనికి రానీయమనిరి. రేవులలో దిగుటకు ఒప్పుకొనమనిరి. ఆఖరుకు ఇతరరేవులకు బోవుటకుగూడ ఇక్కడ దిగుట కొప్పుకొనమనిరి.

దర్బన్, సెప్టెంబరు 2:—అరబ్బీ హైర్వక్ గూడ సమైగట్టవలెననిరి.

సర్ సైఫన్ బ్యాంకరుగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పోర్టుసెప్టక్ బ్యాంకరుగారు

పోర్టుసెడ్, సెప్టెంబరు 2:—సర్ సైఫన్ బ్యాంకరుగారు ఇచ్చట ప్రవేశించిరి. రేవు సర్ ఆలివరు స్వాను గారితో ఆ బూకనుకు విమానము మీద బోయెదరు. ఇండియాకు వెయనున్న వైమానికమాగ్గమును గూర్చి రాయబారములను ప్రారంభించెదరు. దారిలో ఆగుటకు మంచిస్థలమును జూచుకొనుటకు కర్నూరుచర్యలు, రెప్పి నెంటు కర్నూరు మంచినగార్లు నేటిసాయంకాలము పల్లెస్టుకు బయలుదేరెదరు.

భారతదేశ కలాసులు

దక్షిణ ఆఫ్రికాకువచ్చుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

మాల్వీ అబ్దులు కరీంగారి తంతి

దర్బన్, నెప్టెంబరు 2:—సేబాలు భారతసంఘాధ్యక్షులగు మఫుల్వీ అబ్దులుకరీంగారు రాజప్రతినిధికి సహూగారీకిని భారతదేశ లస్కరులు దక్షిణ ఆఫ్రికాకు బోవుటనుగూర్చి ఇట్లు తంతిసమిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా కేవులలో బ్రిటిషు పొగయోజులు నావికులు సమ్మెగట్టుటచే విలిచిపోయినవి. వీటిని నడుపుటకు ఇండియానుండి లస్కరులు తొందరగ వచ్చుచున్నారని వినుటచేత భయపడుచున్నారను. ఒకమూల అందరును వర్తకద్రవ్యమును గూర్చి గోలబెట్టుచుండ లస్కరుల పుడువచ్చుట భారతాయములు ధ్వంసమగుటగాని వేరుగాదు. స్థానిక భారతీయులు లస్కరులు ఇచటకువచ్చుట తప్పని కుపితులగుచున్నారు. ఇందులో ఇమిడియున్న ప్రమాదమును గుర్తించుకొండ ఇండియానుండి నాకాయజమానులు లస్కరులను బంపుట తప్పని ఖండించుచున్నారు. దయచేసి లస్కరులను వెనుకకు మరలింపుడని వేడుకొనుచున్నారు.

మరాఠీ సమరము

అబ్దులు కరీంగారి తిరోగమనము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేక తంతి)

పార్సీస్, నెప్టెంబరు 2:—అమజీరుకు స్పెయిను సేనలు బట్టుకొన్నచో ఆ ప్రదేశమునుండి వెనుకకు మరలుటకు అబ్దులుకరీంగారు జాగ్రత్తగ సందిద్దులై యున్నారు. రిపుల కొండలకు ప్రత్యక్షముగ గొంపోవు మంచికొండలోయ దగ్గర నున్న మంచి కేంద్రస్థానమును బుద్ధాదగ్గర అబ్దులుకరీంగారు ఆక్రమించుకొనిరట. ఇచ్చే ప్రధానకార్యాలయ మనుచున్నారు. ఇదివరకపుడే బుద్ధాకు తర్రముగ చాల సైన్యములను విస్తారముగ సమావేశముజేసిరి. అనిజీరుకు దీనికి టెలిఫోను సంబంధమున్నది

జాతీయమితి సభ

18 వ సమావేశము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, నెప్టెంబరు 2:—నేడు రహస్యముగ జాతీయమితి సభవారి 18 వ సమావేశము జరిగినది. కార్యక్రమమును తయారుజేసిరి. తరువాత బహిరంగముగ సమావేశమై న్యూజిలండు ప్రతినిధులు ఏర్పాటుజేసిన తాత్కాలిక బానిస సంఘనికే దికమును ఆలోచించుటకు నిశ్చయించిరి.

మసోలు చర్చ

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, నెప్టెంబరు 2:—మసోలును గూర్చి చర్చ రేపు జరుగుననిరి.

ఇలిట యుద్ధములు

బ్రిటనుకంటే ముందే అమెరికాతో

పరిష్కారము జేసికొనుట

లండన్, ఆగస్టు 20:—ప్రాంతో అమెరికను ఋణరాయభారములు ముగిసిన వెంటనే ఇటలీ అమెరికా ఋణపరిష్కారప్రయత్నములు జరుగునని చెలియుచున్నది.

ఈసంగతిని గూర్చి ఆంగ్లో ఇటలీ సంభాషణలలో ఎచటను గాన్పించదు.

నల్లమందు అమృతము

కలకత్తా, నెప్టెంబరు 2:—అమృతమునకు చూపిన 250 కాశీ:ల్లమును పెట్టెలలోను 5 పెట్టెలుమాత్రము రూ 22,500 లకు అమ్ముడయ్యెను. పెట్టెఒకటికి రూ 4500 లు వచ్చెను.

మదరాసు వార్తలు

మొన్న బందరు వీధిలో 4 నెంబరు ఇంట నివ్వుంటుకొని ప్రమాదము జరిగినసందర్భమున గోవిందరాజులు, కే. బి. కేశవన్ అనువారును చాల సహాయపడి, యగ్నిని చల్లార్చినట్లు ఒకరు చెలుపుచున్నారు.

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఘము:

ఈ సంఘసభ్యుల అసాధారణ సమావేశము ఈనెల 4 వ తేదీ శుక్రవారం సాయంకాలము 5-15 గంటలకు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున జరుగును. సంఘనిర్వాహము గురించియు, ప్రతికా ప్రకటనము గురించియు ఆలోచింపబడును.

అనాధమరణము:—నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము

పూసమల్లిపైహోడులో 50 సంవత్సరముల వయసుగల వృద్ధస్త్రీ అత్యంతచే దారియందు లేవలేక పడిపోయెను. పోలీసువారు ఆసుపత్రికి తీసికొని పోవుచుండిరి. మార్గమధ్యముననే మరణించెను. ఆమె ఎవరైనది యితవరకు ఎవరు గుర్తుపట్టలేదు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈ సభవారి యాజ

మాన్యమున ఈనెల 6 వ తేదీ సాయంకాలము మైసూరు వాస్తవ్యులగు వైదిక శిఖామణి శేషన్నగారు వీణ వాయించెదరు. వీతాంబర దేశాయిగారు వృదంగము వాయించెదరు. ఏడుసంవత్సరముల బాలుడగు స్వరమూర్తి వెంకటనారాయణగారు కడపట పాడెదరు.

విద్యాక రామకృష్ణయ్యగారి సంగీతపు కచ్చేరి

ఈనెల 5 వ తేదీ శనివారమునాడు, సాయంకాలము నాలుగున్నర గంటలకు, మైలాపురమునందలి, ఉత్తర మాడివీధి 7 వ నంబరు "రెంటాల గృహము"నందు, విజయవాడ వాస్తవ్యులగు సంగీత విద్యాక పాదపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి పాటకచ్చేరి జరుగును.

సి. ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు

కా. నాగేశ్వరరావు

యస్. సుబ్బారావు

కా. భైరవమూర్తి

రాకపోకలు:—రూబరుకంపెని మానేజరు ఆగు

డబ్ల్యు. జె. మొలొనిగారు నేటిదినం ఉదయం కొలంబోనుండి చెన్నపురికివచ్చిరి. నేటిదినం రాత్రి కలకత్తా వెళ్లెదరు. రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు బనరుగారు, రెవిన్యూబోర్డు సభ్యులగు టి. గాఢునయ్యగారు, నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

టి. అజినారాయణ కెట్టిగారు నేలముకు, బర్మీసు మహారాజుగారు బెంగళూరుకు, ఓడ్డిస్సీతు యస్. స్వామినాథుగార్లు సర్ కేంకరకు నాయరుగారు మలబారుకు నిన్నరాత్రి ప్రయాణమైవెళ్లిరి. గా|| కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. రాత్రి సిమ్లా వెళ్లెదరు. ఇంపీరీయులుబాంకి మానేజింగు గవర్నరులు సర్ నార్కాటువారెను డబ్ల్యు లాంబుగార్లు శనివారం 5 వ తేదీ బొంబాయిమెయిలులో చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

సవరణ

నిన్నటి భారతశాసనసభయందు పొడుగునను "అవివాహిత లగు కన్యలు" అనుటకు బదులు 'వీర్యవంతులు కాని' యని పడిన 'నాన్ మేరీటలు' అనుదానికి "నాన్ మార్లు" పొరబాటు పడుటచే నీసాలిత్యము గలిగినది. కావున పాఠకులు గమనింప ప్రార్థితులు.

ఒకసవరణ:—నిన్నటి ఆంధ్రప్రతికయందు "విద్యా

ధులకు అమూల్యోపదేశము" అను శీర్షికక్రింద వ్రాయబడిన రిపోర్టునందు (10-వ పంక్తి) సభ కరుణించిన వారియందు "పి. పి. మాధవరావుగారును" అనుపదమునకు బదులు "డా|| పి. వి. క్రిష్ణారావు, డా|| మాధవమూననగారులు" అనియు, రెండవపంక్తియందు ఉపన్యాసకులగు పెనుమత్త సుబ్బరాజుగారు భీమవరం తాలూకా, మోగల్లు నివాసులనియు పాఠక మహోదయలు తెలిసికొన ప్రార్థితులు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ప్రామిసరీ నోటును గురించి వివాదము

కల్పితము గాదని ఋజువు జేయు బాధ్యత

(ప్రాకోర్టు)

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారును, న్యాయమూర్తి విశ్వ నాథ కాస్త్రిగారును, ఒక ప్రామిసరీ నోటును గురించిన వివాదమునం దీదినమున తీర్పు జెప్పిరి.

ఈ దావాయందు ఎ. ఎల్. ఎ. వెంకటదలమచెట్టి అను నతడు తనకు దేవకి అమ్మమ్మ అను నామె వ్రాసిన ఇచ్చిన ఒక ప్రామిసరీ నోటుపై కంప్లయింటు చెసెను. ఆస్తి విభజనకొరకును ఇతర దావాలకొరకును ఖర్చులకుగా నీ మొత్తమును తన మైనర్. దుకుల తరపున అప్పు పుచ్చుకొనినట్లా నోటునందు గలదు.

అప్పు జేయుటకు తమ కనవరము లేదనియు, ఆ ప్రామిసరీ నోటు ఫోర్జరీ యని యు ముద్దాయిల వాదన ఈకేసు తిరుచునాపల్లి సబ్ జడ్జి కోర్టులో విచారింపబడినపుడు నోటునందు, ప్రతివాది నం త క ము న కు మైన, "మైనరుల తరపున" అను మాటలు తరువాత వేరుగా జేర్పబడినట్లు గాన్పించెను. మొత్తము నిచ్చిన ఎండార్నుమెంటునందు గూడ "దేవకి అమ్మమ్మ" అను సంతకముపైగా, సరిగా నట్లే చేర్చినట్లు గుర్తులుగలవు. సబార్డినేటు జడ్జి ఈగుర్తులను అంగీకరించుచు, అవి పత్రము వ్రాయబడిన దరిమిలను జేర్పబడెనను విషయమును రుజువుజేయు భారము ముద్దాయిలపై నున్నదని చెలుపుచు వాది అనుకూలముగ డిక్రీ నొసగెను.

అందుపై హైకోర్టునకు అప్పీలు జేయగా ఎన్. వదరాచారి, టి. వి. రామనాథ అయ్యర్గార్లు ప్రతివాదుల తరపున వాదించుచు ఎక్స్సెంజి బిల్లులు, ప్రామిసరీనోట్లు మొదలగు వాని సందర్భమున ఆపద్రవులు తరువాత జేర్పబడినవను విషయమును ఋజువుజేయు భారము ప్రతివాదులమీద లేదనియు ఆపద్రవులు మొదటనే సక్రమముగనే వ్రాయబడెనను విషయమును ఋజువు జేయు భాదము వాదిపై గలదనియు వాదించిరి. ప్రస్తుత సందర్భమున నట్టి ఋజువు లేదుగాన ప్రతివాదులపై దావా దెచ్చుటకు హక్కులేదు.

న్యాయమూర్తులు ప్రతివాదుల తరపు వాదన సంగీకరించుచు ఇకమీద వాదులు ప్రామిసరీ నోటును కోర్టులో దాఖలు జేసినపుడు ఆపత్రమునందు కొన్ని పదముల దరిమిలను జేర్చినట్లు గుర్తులు నోటు వ్రాయునపుడే సక్రమముగనే జేర్పబడెనను సిద్ధాంతము నేర్పరచిరి. ప్రస్తుత దావాయందు అట్టి ఋజువులేదు గాన కొట్టివేయబడెను.

* * * *

మైనర్లు ఋణదాతల పైనను అఫిషియలు

అసైనిక పైనను దావా దెచ్చుట

న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి దీదినమున-టాకరు కుటుంబమునకు సంబంధించిన టి. శివశంకర టాకరును, మరి ఆరురు మైనర్లును గలసి, అఫిషియలు అసైనికపైనను 16 గురు ఋణదాతల పైనను దెచ్చిన దావాను పరిష్కరించిరి. ఋణదాతలలో కొందరు తాకట్టుదార్లు కొందరు డిక్రీహోల్డరులు, మరికొందరు దావాలు దెచ్చినవార్లు గలరు.

దివాలాలోనున్న టాకరకంపెనీ ఆఫ్ఫిలీడర్లకు పూర్వము తమ వాటాలకు తమకు పంచిపెట్ట వలసినదనియు, ఋణములలో చాలభాగము అకౌన్టీయములును, నీతిబాహ్యములును ఆగు పనులకు కృపాశంకరుటాకరు, శివశంకరటాకరుగార్లొనర్పినదియు వాదుల వాదన.

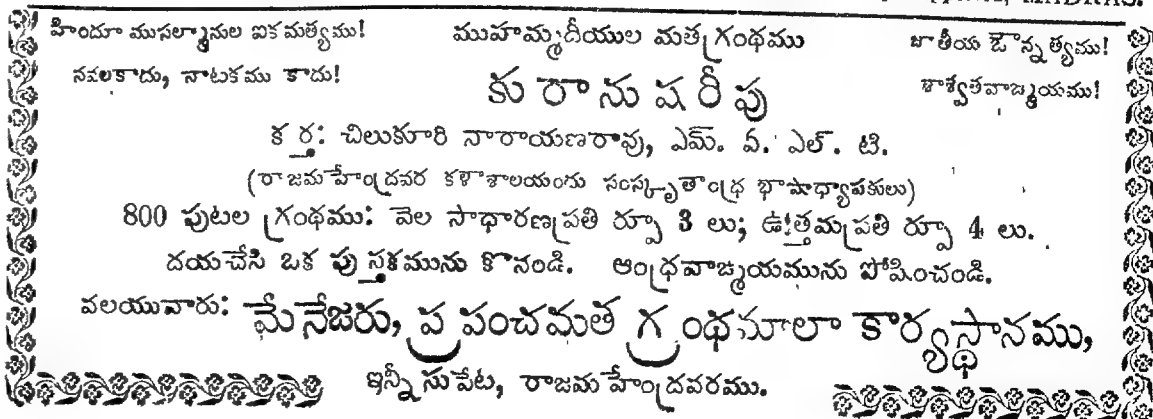
కె. భాష్యము అయ్యంగారు వాదుల తరపున వాదించుచు ఈ ఋణములకు మైనర్లు బాధ్యులుగారనియు, అఫిషియలు అసైనికని నియమించుట తప్పనియు అందుచే నికమీద ఋణదాత లాస్తిని వేలమువేయకుండ నిలుపవలసిన దనియు గోరిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామిగారు ఇర్వురు ఋణదాతల తరపున హోజరై-ఋణములు మోసము లైననే దప్ప ఇట్టిదావా చెల్లదనియు వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి-దావా పరిష్కార మగునరకు ఇకమీద వేలములు జరుగకుండ నిలపును నుత్తరపు చేసెను.

ఈనెల 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గం 8 ల నుంచి కర్నూలు మండల జాతీయోపసంఘసభయు ఖద్దర బోర్డువారి సభయు నంద్యాలలో కాంగ్రెసు మండరమున జరుపబడును.

Govt & Rly Suppliers, MADRAS.

భారత దేశకలివి

దేవనాగరి అక్షరములు

“భారత దేశీయులందరూ ఒక్క జాతియే అని మనము వాదించుచున్నాము. దానిని నిలబెట్టుటకు భారతదేశీయులందరికిని చాల విషయములలో సమానధర్మ మేర్పడవలెను. మన దేశమున భిన్నమతములు నర్తములును చాల యేర్పడినవి విజ్ఞానము మౌలికము ఒక్కటియేయైనది. అందువలన మనకు విజ్ఞానమొకటి సామాన్యమైయున్నది. అనుపయోగ కలలోగూడ సామాన్యముకలదు. దుస్తులలోగూడ సామాన్య మేర్పడవలెనని నూచించుటకే నేను ప్రయత్నించుచున్నాను. అది అవసరము గూడ వైయున్నది. రాష్ట్రభావలతో పాటు భారతదేశమున కంతటికిని సమానమగు భావగూడ యొకటి యుండవలెను. పాశ్చాత్యులకు పదములును సంస్కృత పదములును గూడ అధికముగా చేర్చబడిన హిందీ ఉరుసు మిశ్రమమును హిందూస్తాని భాషదేశ సామాన్య భాషగా నుండదగునని చాలమంది అంగీకరించిరి. దేశ భాషల కన్నిటికిని వేరువేరు లిపులుండుట చాల అభ్యంతరకరముగానున్నది. దేశమున కంతటికిని ఒక్కలిపి యేర్పడినచో యీ అభ్యంతరము తొలగగలదు.

భిన్న లిపులుండుటవలన జ్ఞానసంపాదనమునకుగూడ బల వన్నిరీధము కలుగుచున్నది. లిపుల యిబ్బంది లేకపోయినచో పెక్కు భాషలతోకొత్తరు సలభముగా నేర్చుకొనగలుగుదురు. ఏలనగా ఆర్యభాషలలో సమానలక్షణములు చాల పెద్దగా నున్నవి. రసేంద్రనాథ టాగోరుగారు వ్రాయుచున్న శైలిలో ఆ గ్రంథములు వంగలీపిలోగాక దేవనాగరిలిపిలోనే ముద్రింపబడిన చో సంస్కృత పరిచయము కొంతకల వారికందరికిని ఆగ్రంథములు బాగుగా బోధపడును. వంగలీపి తదితరులకు బద్ధద్వారమైనది. వంగులు దేవనాగరిలిపిని చదువగలిగినచో తులసిదాసు మున్నగువారు హిందూస్తానిలో వ్రాసినగ్రంథములను చదివి చాల ఆనందమును పొందియుందురు.

1905 లో నేను భారతదేశమునకు వచ్చినపుడు ఏకలిపినిగూర్చి ఒకసంఘమువారు నాకు వ్రాసిరి. ఆసంఘము కలకత్తాలోనే యున్నదని నేను తెలిచెదను. వారేమి చేయుచున్నదియును నాకు తెలియదగునని వారిఉద్దేశము మాత్రము చాల మంచిదిగాన దానినిగూర్చి కొందరు శ్రద్ధగా పనిచేయుచుండవలెను. దానికి వ్యవధులు చాలకలవు. భారతదేశీయులకందరికిని ఏకలిపి అనునది చాలసవిలంబముగా నాశయము. రాష్ట్రాభిమానముల నడంచినచో భారత సంస్కృత (ఇండి - కాని స్క్రిప్టు) భాషలనుపాటలాడు భారతీయులకందరికిని దాక్షిణ్య త్యులముగూడ ఏకలిపిని కలిగించుట సాధ్యము కాగలదు. గుజరాతరాష్ట్రానివాసి గుజరాతీలిపినే పట్టుకొని ప్రాకులాడుటలో విశేష మేమియును లేదు. రాష్ట్రాభిమానము దేశాభిమానమును, దేశాభిమానము విశ్వాభిమానమును కలిగించినచోగాని దానికి సార్వత్రికము కలుగదు. నాకు గుజరాతీ ముఖ్యముగా నాకుభారతదేశముతో పనిలేదని తెలుచుట దౌర్జన్యమే. ఏకదేశముకొరకు నేను గుజరాతును నుడివెలిసి, గుజరాతులో ప్రారంభవిద్యావిషయక నియమములను చేసినవారు దేవనాగరి లిపిని నిర్బంధముగా చేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇదియొక సుగుణము. కావున నచటపాఠశాలలో చదివెడు (బాలురకును బాలికలకును) వారి కందరికిని గుజరాతీ, దేవనాగరిలిపులు రెండునుగూడ తెలియును. వారు ఒక్కదేవనాగరి లిపి నేమాత్రము నిర్ణయించినచో యొకను మేలుగానుండేది. గుజరాతీభాషలో గ్రంథపరిశోధనము చేయగోరు పండితులకు అతిపిసగూడ తెలియుటకసరమే యగునని బాలురకు ఒక్కలిపిని మాత్రమే నేర్పినచోవారికి అవసరమగు శ్రమ చాలిగిరియుండును. మహారాష్ట్రదేశమునందు విద్యాభివృద్ధిని నిర్ణేతలు దేవనాగరిలిపిని మాత్రమే నిర్ణయించుట చాల ప్రశంసనీయును. అందువలన మహారాష్ట్రీయును, గుజరాతీయును, హిందూస్థానీయును గూడ హిందీగ్రంథములను మహారాష్ట్ర గ్రంథములనుగూడ బాగుగా చదువగలిగియున్నారు. వంగరాష్ట్ర విద్యాసంఘమువారు మాత్రము ప్రతిపూలముగానే నిర్ణయించిరి. అందువలన ఆభాషలోని గ్రంథములు యితరులకు అగ్రాహ్యములుగా చేయబడెను. ఇప్పుడు భారతదేశమునందు అత్యధికసంఖ్యాకములకు బాగుగా తెలిసిన లిపి దేవనాగరిలిపియేగాన దానినే దేశకలిపిగా చేయుట ఆ శ్రమకలిగిన తెలుపుట కత్యధికమగు వాదబల మనవసరము.

నేను కలకత్తానుకు వెళ్లినపుడే సమాన్య పరిష్కరింపనలసి వచ్చినది. బీహారులో హిందీభాషను మాటలాడువారికిని ఉత్తరమున ఓడ్రభాష మాటలాడువారికిని మధ్యకొక తెగయున్నది. వీరికి విద్యాభివృద్ధియును పరిష్కరింపవలసి యున్నది.

వారికి ఓడ్రభాషను నేర్పవలెనా? హిందీభాషను నేర్పవలెనా? లేక వారి ప్రత్యేకభాషనే నేర్పవలెనా? దానినే నేర్చుచో ఏ లిపిలో నేర్పవలెను? అను ప్రశ్నలు కలిగెను. ఓడ్రముని ఉత్తరులును హిందీ(బెహారీ) అని బెహారువారును తెలిపెదరు. కాని మాప్రత్యేకభాషయే మాకుండవలెనని ఆతెగవారు కోరెదరు. దానికి వేరుగా లిపిలేదు. వీరికి దేవనాగరిలిపిని హిందీభాషను నేర్పదగును గాని యిహేల కొంతమంది చేసినటుల శ్రాత్తపిని కల్పించగూడదని నేనునూచించితిని. విస్తారముగ వికసింపని లిపులను భాషలనుగూడ వదలకుండ పట్టుకొని ప్రాకులాడ గోరుట విశాలభాషము కాబాలదు గాన అట్టివానిని హిందూస్థాన భాషప్రభావమున కలిపివేయుటయే న్యాయమని నాఅభిప్రాయము. అట్టిది స్వార్థత్యాగముగనుగాని ఆత్మహత్య కాదు. విద్యాధికులకు ఏకభాషను మనముకోరునెడల భాషలను లిపులను శృష్టింపుటయు పెంచుటయు అనుచితమేయగును. హిందూమహమ్మదీయ సమన్య పరిష్కారముగవరకును హిందువులుమాత్రమే దేవనాగరి లిపినిగూర్చి శ్రద్ధపాపించవలెను. రాష్ట్ర లిపిని దేవనాగరి లిపిని ఉరుదులిపిని గూడ అందరూ నేర్చి యుండవలెననియే నేను కోరెదను. వీనిని మూడింటిని అన్ని రాష్ట్రములందును నిర్బంధములుగా చేయవలెననిగూడ నేను నూచించెదను. కాంగ్రెసువారిలో చాలమందికి దేవనాగరి లిపి తెలియదు. ఉరుదు లిపి అసలే తెలియదు. ఇది చాల శోచనీయును.

(డా. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా-ఆగస్టు 27.

టాంగనీయకా భారతీయుల యిబ్బందులు
రాబోవు నానానమితి అసంఖ్య నభయందు చర్చింపవలయును
చి. య. చింతామణిగారు భారత డెలిగేటుల కంపెన తంతి

పునహా, సెప్టెంబరు 2:— బొంబాయి రాష్ట్రీయ చతుర్థబరలు అధ్యక్షులగు చిత్రావూరి యశ్వేంద్ర చింతామణి గారు టాంగనీయకా మాండేటు రాజ్యమందలి భారతీయుల యిబ్బందులను గురించి యీనెలలో జరుగబోవు నానా జాతి సమితియొక్క అసంఖ్య సమావేశమందు చర్చకు దీక్షింపి రావలయునని గోరుచు యిండియా డెలిగేటు సభ్యులగు బెన్సింగుడన్న ప్రభువు, సర్ అతుల్ ఛటర్జీ, పాటియాలా మహారాజగార్లు కంతి సంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇండికేచర్

1924 వ సం॥ సివిల్ స్యూటు నెం 488 రు

వాదులు:—1 వూరా సుబ్బయ్య శెట్టి
2 వూరా శ్రీరాములు శెట్టి
ప్రతివాది:—నాతా రంగమన్నార శెట్టి
ఇందుల్ల తెలియజేయడం

సదురు నెంబరులో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున కోర్టువారు చేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జూర్జిటవును గోవిందప్ప నాయులిపిధి పడమర శ్రేణిలో మునిసిపల్ నెం 67 ప్రాత సర్వే నెం 4863, 8 సర్వే నెం 6666 కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 5318 గల యిల్లు జాగా సహా 1925 వ సం॥ నెవ్టంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 8-30 ఘంటలకున్న సదరు నెంబరు లో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున హైకోర్టువారుచేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జూర్జిటవును తంబుశెట్టిపిధి తూర్పు శ్రేణిలో మునిసిపల్ నెం 208 ప్రాతసర్వే నెం 2440, 8 సర్వే నెం 8469, కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 1919 గల యిల్లు జాగా సహా 1925 వ సంవత్సరము నెవ్టంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 4 ఘంటలకు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇండికేచర్ రిఫరెవారివల్ల సదరు యిండ్లపద్ద యేల యి స్పెషియల్ చెప్పియుండు యేర్పాటుక్రింద పబ్లికు యేలం వేయబడును.

యేలయినారు నోటీసుకాపీలు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇండికేచర్ రిఫరెవారివద్దనున్న మద్రాసు యెన్ఫోర్స్మెంట్ కోర్టు 8 వ నెంబరుగల బ్రయంపుబిల్డింగ్లోనున్న మద్రాసు హైకోర్టుపేజీలు వ-రా-రా-శ్రీ వీ. సూర్యనారాయణయ్య వాది ఆఫీసులోనున్న తీసుకోవచ్చును.

చెన్నపట్నం, } వ. సూర్యనారాయణయ్య,
ఆగస్టు 25-8-25 } నాదుల వకీలు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

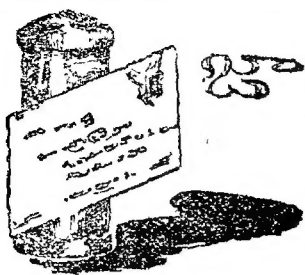
1925-వసం॥ సెప్టెంబరు 3-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు			
దనియాల బా 1-కి ర 30 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు	
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0		15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0		16 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0		17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0		9 0 0
సువ్వులు ,,	20 0 0		24 0 0
2. పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0		13 0 0
తెనగలు ,, డిటా	11 12 0		12 8 0
పెసలు ,, డిటా	13 8 0		14 8 0
మినుములు ,, డిటా	15 4 0		16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0		9 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
సువ్వులనూనె కా 1-కి	154 0 0		155 0 0
నెయ్యము 1-కి	14 0 0		25 0 0
కొండాపురంజేరునెనగపప్పుబా1-కి	61 0 0		68 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0		59 0 0
జేరునెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185మి.కా.నూనె	180 0 0		
అముదము బా 1-కి	120 0 0		122 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0		
కురపసుపు ,,	45 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1-కి	100 0 0		110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,50		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55		
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0		55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0		77 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0		33 0 0
చదరం ,,	28 0 0		36 0 0
రవుండు ,,	82 0 0		50 0 0
6. లోహములు			
వెంకి 100 కులంకి	71 0 0		74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0		21 8 0
సవరము 1-కి			18 9 6
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0		275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0		285 0 0
అక్కాచక్కెర 226 పా 1 గలవి	32 8 0		32 12 0
7. దూది			
బోండావెట్టుబారున 1-కి			రు 300 0 0
పల్నాడు దూది ,,			215 0 0
8. నూలు			
కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి			7 0 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి			4 12 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి			7 4 0
మూళయేనుగ నెం 20			9 8 0
వడ్డ్యా నెం 24 1/2			9 12 0
14 1/2 క్విలక్ పక్షి			7 8 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీనె			9 4 0
నెం 22 ,,			9 12 0
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్ప ను			8 0 0
నెం 14 1/2 ,,			8 4 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను			7 2 0
నెం 12 1/2 కోయిలుపట్టి			7 8 0
నెం 22 1/2 రంగవిలాస			9 4 0
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు			2 0

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సంచికల కొకసంపుటమువంతైన మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
గట్టి బెండు- నగముతోలు, నగము క్యాలి కో గిల్లుచేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

తెపాలావ్యయము ప్రత్యేకము.
భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

జాబ్బులు

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు వోటర్ల మహాసభ

వై సభ తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాలెగ్రేస్ సంఘమువారి యజమాన్యమున 21-8-25 తేదీ సోమవారము నాయం త్రము గుడివాడ 5 మృవారిపత్రికములో సమావేశమైనది. తాలూకాలోని వోటర్లు దూరదూరమునుండి సుమారు 500 మంది సభకు హాజరైరి. కాలెగ్రేస్ పక్షాభిమానులు పెక్కుమంది తాలూకాలోని అన్ని ఫీర్కాలనుండియు, ఇద్దరుప్రతినిధులై విచ్చేసి సభ నలంకరించి అధికారస్థానమును ప్రకటించిరి. జస్టిసుపక్ష నాయకుల శ్రీయ్యతులు పర్యటిసేని మల్లిఖార్జునాడు, లింగం నాగభూషణం, అన్నయ్యి హరినీయుడు చౌదరిగార్లు మొదలుగాగలవారు సమాధిము సభకు వయచేయుట యంతయు సుభనూచకముగా నుండెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాలెగ్రేస్ సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయ్యత బులుసు సాంబయ్యరిపంతులుగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారును సభకు విచ్చేసి సుతనోజ్జీవమును పురికొల్పిరి. శ్రీయ్యత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. సభా ప్రారంభముననే ప్రేక్షకుల సంఖ్య హెచ్చై స్థలములనుండి సభ గాంధిచావనకు మార్చబడెను. అంతట కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు జస్టిసు పక్షపు మంత్రివర్గమువారు గల మూడుసంవత్సరములలో ప్రజాక్షేమమునకు ప్రతిపాదనలుగా గావించినకార్యముల నిరసించుచు, స్థానికసంస్థలను జాతీయకార్యక్రమము నడ్డు పెట్టుచు ప్రభుత్వమువారు క్రమముగా కల్పించుకొనినదలచు చర్యలను ఇండించుచు, ఇకముందు వోటర్లు తమయందుగల ప్రజాశక్తిని విజృంభింపజేసి జాతీయపక్షములను స్థానికసంస్థలకు యెన్నుకొని వారి ద్వారా జాతీయ కార్యక్రమమును కొనసాగించుచు ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమును ప్రతిఘటింపవలసివదిగా నుద్ఘోషించుచు ఉపన్యసించిరి తమపరి సాంబయ్యరిగారి వేదికపై నిలిచి తమ సమాజసంస్కార స్వాంతర్యస్వరూపతో, పదేడే ప్రభుత్వము మనల కెట్లు బానిసలుగా వ్రేలెనదియు, జస్టిసు పక్షమువారు ప్రప్రసాదమునుండియు దేశస్వాంతర్య సంపాదన కెట్లు కట్టు తెలుచుచున్నదియు మన్నగు విషయములు వివరించుచు, స్థానికసంస్థలందు కాలెగ్రేస్ పక్షమువారి ప్రవేశబెట్టుట నని వోటర్లను హెచ్చరించుచు ఉద్ఘోషించిరి. పిమ్మట భయపి పాటి సత్యనారాయణగారి ఉపన్యసమునందు "వోటు" అను దాని విలువను తెల్పుచు ప్రజలు తమ వోటునిచ్చునపుడు, దానిని ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వమును పోటై, తమకు క్షేమకరమై పరిమించువట్లు, ప్రభుత్వమువారి ఉగ్రహమును సభకు చేయక, దేశహితమునకు సర్వమునుత్యజించి, తమకు కారాగృహమునకు కట్టకులకు సహాయ పాల్పడు దేశసేవకులకును, వారిలోపాలు కృషిసల్పు కాలెగ్రేస్ పక్షమువారికి మాత్రమే నోసంగవలెననియు, జాతి, మత, కుల, వ్యక్తిజైషములను ద్రోసిపుచ్చి ప్రజాక్షేమమునే నృప్తియందుకొనవలెననియు హితమొసంగిరి. అనంతరము యాక్రింది తీర్మానములు సభ్యుల యొచుట చదువబడి ఆంగీకరింపబడెను.

1. రాబోవు గుడివాడ తాలూకాబోర్డు యెన్నికలలో, 21-8-25 తేదీన తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాలెగ్రేస్ సంఘము వారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము, కీర్తి నన్ని ఫీర్కాలకు కాలెగ్రేస్ పక్షమున అభ్యర్థిలగు నిలువబెట్టి ప్రబోధము గావించవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
2. గుడివాడ తాలూకాలోని వోటర్లు కాలెగ్రేస్ వారిచే నియమించబడిన అభ్యర్థులకు తమ వోటునిచ్చి, కాలెగ్రేస్ ప్రతిష్ఠను నిలువబెట్టుటయందు యాసభ వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
3. గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కాలెగ్రేస్ అభ్యర్థులకు కర్తవ్యమిది, వారు జయమొందుటకు తాలూకాయందుకు, వోటర్లను ప్రబోధము చేయుటకును, అందుకుగాను తరచుగా కుల నాహ్వానింపుటకును, ప్రబోధమునకు కావలసిన ప్రవృత్తి మును సంపాదించుటకును, తదితర విషయాల వారి అభ్యర్థిత్వమును జయముగాంచుటకు తోడ్పడుటకును, తూర్పు కృష్ణాజిల్లా

కాలెగ్రేస్ సంఘమువారిని కోరుచు వారికి అన్నివిధములతోడ్పడెన మని యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

తర్వాత ముం బాలక బ్రహ్మయ్య గుప్తగారు సభ్యుల జయధ్వజములు చెలరేగ ప్రభుత్వ విధానమునందును మంత్రివర్గము ప్రభుత్వకాభిప్రాయము ప్రభుత్వవిధానమునందును నిరంకుశ చర్యలను ఇండించుచు స్థానికసంస్థలను, కానసభలను జాతీయ పక్షమువారు నశపరచుకొనవలసిన ఆశక్తికలనుగూర్చి విప్రులముగా వెల్లడించెరి.

పిమ్మట అన్ని ప్రాంతములనుండియు విచ్చేసిన వోటర్లకును, రాష్ట్ర నాయకులకును సభాధ్యక్షులకును, గుప్తగారికిని వందనములు సమర్పించుటతో సభ ముగిసెను సభ్యుల యందు జాతీయపక్షమునకు రాబోవు తాలూకాబోర్డు యెన్నికయందు తప్పక విజయము చేపూరగలవను విశ్వాసము గన్పట్టెను.

భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు

గద్వాల సంస్థానము

గద్వాల సంస్థానమున వై జాం ప్రభుత్వ రక్షణలోనికి చేర్చినది మొదలు శ్రీ మహారాణి సర్కారువారు రాజ్యలక్ష్మిని బడయుటకై బ్రహ్మాండమున్నములు చేయుచున్నారు. రాణి వారు భాగ్య నగరములోనే నివసించుచున్నారు. గద్వాల రాజ్యము రాణివారికి బిష్కపేషట్టుచు లేదా యను విషయమును నిర్ణయించుట కొక సంఘమేర్పడినది. ఆ యుపసంఘమువారు శ్రీ మహారాణి సర్కారువారికి రాజ్య మునీశ్వరునిని తీర్మానించెరి గద్వాలపురమునకు రూఫీ వర్తమానము వచ్చినది. ఇక ఘనతపవించిన వై జాం దర్బారువారి దివ్యచిత్రము ఆ తీర్పును ఖాయముచేయవలయును. వైజాంగారైసను స్వాధిపత్యితో మహారాణికి రాజ్యమును వప్పచెప్పెదరనుకొనుచున్నారు. సర్వేత్వము గద్వాల సంస్థానమును అనుగ్రహించుగాక!

శ్రీయోభిలాషి.

సికింద్రాబాదు - కర్నూలు రైల్వే

1925 సం॥ జూలై 20 తేదీనుండి గద్వాలనుండి ఆలంపురం రోడ్డుకు రైలు క్రొత్తగ నడచుచున్నది. ఆలంపురం రోడ్డు కర్నూలుకు 6 1/2 మైళ్లు. తుంగభద్రానది మధ్య నున్నది. వంతెన నిర్మించినచో శికింద్రాబాదునుండి కర్నూలుకు రైల్వే పూర్తియగును. వైజాం గేరంట్టిడు రైల్వేకంపెనీవారు మద్రాసు ను వారటా కంపెనీవారిని ద్రోణాచలం వరకు మార్గమును తమ కిమ్మని కోరిరి. మద్రాసు కంపెనీవారిప్పుకొనిరి. అందుచే వంతెన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రాబోవు శీతకాలములో వంతెన ప్రారంభించుటకు తొమ్మిదిలక్షలు కాంక్షను అయినది. బ్రిటిష్ పూర్తికాగానే శికింద్రాబాదునుండి ద్రోణాచలం గుంతలమీదుగ తెంపగూరుకు మెయిలు ప్రయత్నము చేయుదురట. ఈ రైల్వేమార్గ ముంప్రదేశమున కత్తింతోపయోగము.

సు. శ్రీరామస్వామింహం.

ఒక ధర్మాత్మునిమరణము-తుని

జగ్గయ్యపేటనుండి తునికివచ్చి ధర్మాత్మా పరులైన వైశ్యవర్తక శ్రేష్టుల కుటుంబము లొక 4 లేక 5 తునిలో కలవు. వారిలో తూములూరి రామస్వామిగారు రసమాన దైవ భక్త శిఖామణి. ఈయన స్వార్థిత విత్తమును పొందురంగ దేవాలయ నిర్మామనకును, తదంగములను కోనేరు, కలవూర్తోడ్పాటున వనము, సత్రము, కొన్నిసామానుల కొట్లు (అద్దెలకిచ్చి రాబడి దేవాలయమున కిచ్చుటకేయది) కట్టించి సుమారేబడి లేక అరువదివేల రూపాయలు వ్యయమొనర్చిరి. వీరంగట్టు 21 తేదీని జ్వరపీడితులై పరమపదించిరి. ఇతను దేవ ప్రతిష్ఠ దివ్యధర్మ ప్రతిష్ఠ వారీయుద్దేశములతో కొరవడియున్నవి. వారి అన్నగారగు వైకుంఠంగారిందులకు ప్రయత్నించెదరని నమ్మచున్నాము.

(ఒక విలేఖరి)

గుడివాడ సేవాశ్రమము

సేవాశ్రమ విచారణ సంఘము 21-8-25 తారీఖు వరకు విచారణ చేసి మరల పూర్తిచేయుటకు 9-9-25 బుధవారం ఉదయం 10 ఘంటలకు వాయిదా వేయబడెను.

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

ఆగట్టు 18 తేదీని నూజివీడు తాలూకా కానుమూలులో శ్రీవిత్తరంజన హిందీ పాఠశాల నెలకొల్పబడినది.

నల్లమెంటరి లిస్టు కేదురుచూచుట

నూల్లుపై నల్ బోర్డు కార్యనర్థిగారి కొకమనవి

1925 సం॥ ఆగష్టు నెల ఘనవారు, 13, 14, తేదీలలో, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు, ఎకడమిక్ కాన్ఫిరెన్సువారు, గత నూల్లలోనెల్ల పరీక్షయందు మిక్కిలి నష్టపోయిన వాళ్లకును వారి విషయ ములోచించి, మరల కృతార్థులగు వారి జాపితాను, దయగూర్చియమని తమరిని గోరినట్లు పత్రికలవలన తెలియుచున్నది

కాని, అప్పటినుండియు, దానినిండి సుతానూ నూచకము లెచుట గానరావు. కారణముగీవరము. ఒకటి, రెండు మార్పులవలన, నష్టపోయినవారు లందరును, కృతార్థుల మవుదుముగదా యను కుతూహలముతో, వేరొక పరీక్షా ఫలితముల జాపితా కేదురుచూచుచుండిరి. కాని ఆ మంచిరొజా నానాటికి వెనుదీయుచున్నది.

ఎకడమిక్ కాన్ఫిరెన్సువారు, విద్యార్థులయందు దురదయతో, 1925 సం॥ పరీక్షకు, హారాత్తుగ, క్రొత్తనూత్రముల (ప్రిన్సిపల్స్) బెట్టుటచే, బాలరు నష్టపోయినవారిని, మిక్కిలి నష్టము జేసినవారి విషయ (వార్డుకేససు) ములోచనజేయు మని తీర్మానించెరి. దీనికి రెండు పద్ధతులుకలవు.

- (1) 1924 సం॥ వరను, ఉన్న మాడరేషన్ విధానము (ప్రాచ్యుర్యాన్సు.)
- (2) 1925 సం॥ నవీన-పద్ధతులనే, సదుపాయపరమట (Concessions in the new Principles) (2) ఏపద్ధతి నవలంబించినను, బాలరింకను, నష్టమునుజేందుమరుగాన, రెంటిని, నువయోగించి వాని ప్రకారము కృతార్థులైనవారి జాపితాను (సెటిమెంటరి ఇంగ్లీషులిస్టు) దయగూర్చియమని నావనవి.

కృతార్థులైనవారు మరల, కాలేజీలలో, ప్రవేశించుట కధమపక్ష మొక 15 దినములైన గడువుండవలయు గావునను, యఫ్. యె. తరగతికి, హాజరు విషయము (Attendance for Intermediate Class) తమరికి తెలియనిదికాదు కనుకను, కృతార్థులైన వారి జాపితాను, త్వరలో ప్రయోగపమని నామనవి. బాలరు సుతానూపరమటకు గాను ఏనూత్రములతో ప్రిన్సిపల్ వరియొక జాపితాను దయగూర్చియమని, వానిని మట్టుకు, వెంటనే ప్రయోగపమని నాప్రార్థన.

ఇట్లు విధేయుడు
కంభంపాటి సుబ్రహ్మణ్యం.

కాకినాడ ఎలక్ట్రిక్ పాఠశాల

కాకినాడ రాజమహేంద్ర వరములలో "ఎలక్ట్రిక్ ట్రీ"ని బ్రవేశపెట్టి ప్రయత్నించుచున్నారు. క్రమముగా మన చుట్టు పట్టణముందు పట్టణములలో గూడ దాని నువయోగించవచ్చును. అప్పుడు "ఎలక్ట్రిక్ ట్రీ" లో క్రమశిక్ష పొందిన వనుజులు మిక్కిలి యగత్యమై యుందురు.

విద్యార్థులకట్టి "ఎలక్ట్రిక్" శిక్షనిచ్చుటకు కాకినాడ లోని నూర్కారావు పేటయందు గల "మునిసిపాల్ వారి బాలర పాఠశాలా భవనము"లో నొక పాఠశాల స్థాపింపబడును.

మొదట నొక సంవత్సరములో పూర్తియగు క్లాసులు ఇంగ్లీషుభాషలో పెట్టబడును. అందుకు దగిన యాదరణము న్నచో రెండు సంవత్సరములలో బూర్తియగు క్లాసులు ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను ఈ సంవత్సరము ఏర్పాటు చేయబడును. "పాఠశాలయొక్క విధానములు, నిబంధనలు"ను (నూల్లు ప్రాసెస్మెంట్ అండ్ రూల్స్) బొంద గోరువారు క్రింది చిరునామాకు ప్రాయశయలయును.

ఈ పాఠశాల, కావలసిన విద్యార్థులను జేర్చుకొనడమైన తర్వాత ప్రారంభించబడును. పాఠశాల తెరువబడు తేదీ యుక్తకాలములో ప్రచురణ జేయబడును.

కూచి నర్తనారాయణ,
యిక్సప్రోక్టర్ అండ్ మేనేజర్,
మురళీధర్ హోమ్, నూర్కారావుపేట.

ధర్మాదాయముల బోర్డు

30-8-25 తేదీని రామచంద్రపురం తాలూకా నదురు బాదా గ్రామములో బ్రహ్మశ్రీ విల్లూరి సుబ్బారాయణగారి యజమాన్యమున సభ సమావేశపరచి ధర్మాదాయముల బోర్డు వలన అర్చకులకు జరుగనున్న అపకారముల నెదుర్కొని నివారణోపాయముల నన్వేషించి ఆచరించుటకున్న కొన్ని ముఖ్య తీర్మానము లొనర్చబడినవి. అవసరమునో సత్యాగ్రహమున కుద్బోధ. లొనర్చవలెనను నిర్ధారణకూడ చేయబడినది.

యలమంచిలి సుబ్రహ్మణ్యం.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేజింగ్)

కాకినాడ-కోటిపల్లి రైల్వే

కాకినాడ, ఆగస్టు 31:— కాకినాడ-కోటిపల్లి రైల్వే వేయటము గురించియు, కాకినాడ పోస్టాఫీసు స్థలమును మార్చుటగురించియు ప్రజలకు గల కష్టములను గుర్తుచేయు వారికి తెలుపుకొనుటకు నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు వంతెనపూపమున వారణాసి సత్యనారాయణగారి కొట్టునగర శ్రీ|| గుడిమెట్ల రామచంద్రమూర్తి, మండలి రామన్న శ్రీకాకుళపు వెంకట్రావుగారు బహిరంగసభను సమావేశపరచిరి. ఈసభకు శ్రీ కనుమూరి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యముగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. విషయముల గురించి వివరింపబడిన తరువాత యాక్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినవి.

శ్రీ గుడిమెట్ల రామచంద్రమూర్తిగా రీక్రింది మొదటి తీర్మానమును ఉపపాదించిరి:—

కాకినాడ-కోటిపల్లి రైల్వే వేయటము ముందుగ నంటూరు-మాచర్ల రైల్వేవేయటము ఉదకపండులలో సమావేశమైన రైల్వే కాన్ఫరెన్సువారు చేసిన తీర్మానమునకు గోదావరిశిల్లా సంఘమును, కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘము, కాకినాడ తాలూకాబోర్డు చూపిన అసమర్థతయందు కాకినాడ హైందవ శ్రమికులు వ్యాపారస్థులును సమావేశమై యీసభవారు ఏకీభవించుచు, గోదావరి తూర్పుదివిజ్ఞానండు భాగ్యవంతులైన డెల్టాతాలూకాల వ్యాపారమునకు తాలువల సౌకర్యములు తెగినంత లేకపోవుటచేతను అవిరూపము సంవర్ధమునందు కొంత భాగమే యందులచేతను కాకినాడ-కోటిపల్లి రైల్వేవేయటము చలన స్థానికవ్యాపారము వృద్ధిచేసి విశేష లాభకరముగ నుండును గనుక మొదట వేయబడిన వరుసప్రకారమే కాకినాడ - కోటిపల్లి రైల్వేను ముందుగ వేయవలసినదని రైల్వేబోర్డునుండి మద్రాస్ గవర్నమెంటువారిని హెచ్చరించుచున్నారు.

శ్రీ బమ్మి పల్లయ్య, చిట్టూరి రంగయ్య, అప్పన వెంకట్రాజుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

పోస్టాఫీసు

శ్రీకాకుళపు వెంకట్రావుగారు యాక్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

పట్టామంచి హైందవ వ్యాపారమునకు దూరముగా కాకినాడ పోస్టాఫీసు నుంచున్నందున ఈసభవారు తమ గాఢమైన అసంతృప్తిని తెలియబరచుచున్నారు. పోస్టాఫీసు దూరముగ నుండుటచేతను డెలివరీ సబ్ పోస్టాఫీసు ప్రకటనను దుంచకపోవుటచేతను ఏర్పడుటకు యితరులకును మన ఆర్డరు వి. పీ. లు, ఒకొక్కప్పుడు మామూలు ఉత్తరములును అందుటలో చాల అసౌకర్యమును కష్టమును కల్గించుచున్నది. కాబట్టి (1) హైందవ వ్యాపారస్థులను దూరము కాకుండ మనుషటివలెనే పట్టణమునందు ఒక బింగినును అద్దెను పుచ్చుకొని త్వరలో పోస్టాఫీసును మార్చవలసినదనియు, లేనియెడల (ii) అద్దెను పుచ్చుకొన సనసరము లేకుండ పోస్టాఫీసును సిగ్నల్ రోడ్ క్యాంప్ లకు (యిప్పుడు పోస్టాఫీసు ఉన్నచోటునకు) మార్చి గవర్నమెంటు పోస్టాఫీసు ఆఫీసు బింగినులోనికి పోస్టాఫీసును మార్చవలసినదనియు యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును చూడ అప్పారావు, కోనూరు సోమన్న బమ్మి సుబ్బారావు, సున్న రంగమూర్తి, చిట్టూరి అప్పలరాజు కోరుకొండ బుచ్చిరాజుగారు ఆమోదించిరి.

సదరు తీర్మానములను సంబంధించిన అధికారులకు పంపుటకు యీసభాధ్యక్షున కధికార మియ్యబడినది.

గోదావరి డెల్టాల ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్

ఈనెల 29 ను తేదీని గోదావరి డెల్టాల ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ కాకినాడలో సమావేశమయ్యెను. ఉపాధ్యక్షులైన దివాన్ బహద్దర్ కొమ్మిరెడ్డి మార్కెనారాయణమూర్తిగారు సభ క్రాసనాధిపతిగనుండెను. అంగీకరింపబడిన తీర్మానములలో కొన్ని యాక్రింద తెలియజేయబడినవి.

1. బోర్డుయొక్క రికార్డుల నుండుటకును నితర కారముల జేయుటకును కాకినాడ కాపురమునైన ఒక సభ్యుడు బోర్డున కధికముగనుండవలెననియు ఆ సభ్యునకు బోర్డు సభలందు వోటింగు అధికారముండవలెననియు కారములతో బోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు పెట్టిన వానిని బోర్డువారు రంగీకరించి జిల్లాలో ప్రముఖ భూస్వామియైన దుగ్గిరాల వెంకటసుబ్బారావుగారి రావు బి. ఏ. గారిని అట్టి కో ఆర్డర్ సభ్యునిగ జేయుటకు తీర్మానించిరి.

2. తపాలాకాగిరము కలము వగైరా కర్షకులకు స్వల్ప సొమ్ము కావలెను గనుక అందువిషయమై ఫర్మవెంటు అడ్వాన్సుగా రూ 5 లు మంజూరుచేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు ఉపాధ్యక్షుడు పెట్టిన మొహాను బోర్డువారు రంగీకరించిరి.

ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రైవుటు మార్కులు

3. సాగు నీటిపారుదల ఉనికినిగాని వాని సంభ్రమగాని మార్పుచేసినప్పుడెల్లను అట్టి తీర్మానమునకు రాకముందే తూరలకు సంబంధించిన వారు తమ యాక్షేపాల వెలుపుకొనవకాక మియ్యగలందులకు అట్లు చేయదలంచిన మార్పులను ముందుగనే గ్రామస్థులకు తెలియజేయుటకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును కోరవలెనని ఒక తీర్మానమును శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారు పెట్టిరి. దానిని బోర్డువారు రంగీకరించిరి.

ఇంజనీర్ల సభలు

4. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల తాలూకా రయతులలో సభలు కావించినప్పుడు యీ బోర్డుసభ్యులు కూడ వచ్చుటకు ఏలేటిక ఆట్టి సభలు జరుపునదియు యీ బోర్డువారికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల తెలియజేయవలసినదని తీర్మానించుచున్నారు.

టెలిఫోన్ల ఉపయోగము

5. వ్యవసాయ కాలములందు నీటి సప్లయినిగురించియు నీటి పంపులను గురించియు స్వామ్యమైన ఫీజునిచ్చి బిల్లిక్ వచ్చు డిపార్టుమెంటు అధికారులకు రైతులు తమ యిబ్బందులను తెలియజేసికొనుటకు గోదావరి డెల్టా కాలవలమీదనున్న టెలిఫోన్ లైన్లను ఉపయోగించుకొననివ్వవలసినదని గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు గవర్నమెంటువారికి వ్రాసిరి. ఆ ప్రపోజలుకు బోర్డువారిని బలపరచవలసినదని గోదావరి జిల్లా సంఘము వారు కోరిరి. అట్టి యేర్పాటు ఉచితమైనది గనుక ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపవలెనని బోర్డువారు అభిప్రాయపడిరి.

బోర్డుసభ్యులు సదరువిషయము నిమిత్తమే టెలిఫోన్లను లాక్ టపాలను ఉచితముగ నుపయోగించుకొననివ్వవలసినదని కూడ బోర్డువారు తలచిరి.

కాలువలు మూయుట

గోదావరి తూర్పుదివిజ్ఞాన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఎంజనీరు యాక్రిందివిషయగ కాలువలను మూయుట కేర్పరు పదలించెను. వచ్చే సంవత్సరమున 30-4-26 నుండి 5-6-26 వరకును కాకినాడ, చామర్రకోట, మండపేట, కొల్లూరు, మంజేరు జంక్షన్ కాలువలు మూయబడును. కోరంగి, ఇంజరం, బాంకి కాలువలు 22-4-26 నుండి 5-6-26 వరకును మూయబడును. 15-4-26 నుండి 15-5-26 వరకును సెంట్రల్ డెల్టా కాలువలు మూయబడును. కాని ముక్కామల లాకునంతేన కట్టు పనియున్నది గాన 15-1-26 నుండియే అవలాపురము కాలువను ముక్కామల లాకు క్రిందనుండి రాకపోకలు ఆపుచేయబడును.

ఈప్రపోజలును తెలియబరచుచు కలెక్టరు గోదావరి జిల్లా సంఘమును ఇన్స్టిట్యూట్ బోర్డును తమ యభిప్రాయము నడిపెను. అందులకు, మనుషటివలెనే అన్ని కాలువలను మే 1 వ తేదీనుండి మే 1 వ తేదీ, రు ఒక నెల పట్టివేయవలెననియు ఏకాలవలైనవి విశేషవాగులు కావలయు యెడల ఎక్కువ మంది పనివాడలెట్టి అవసరమైన యెడల ఎక్కువ కూలినిచ్చి పనిని తొందరగా చేయింపవలెననియు తెలియజేయుటకు ఇన్స్టిట్యూట్ బోర్డువారు తీర్మానించిరి.

యేలేరువరదలు

ఈ యేలేరువరదలు కలుగజేసిన నష్టమును గురించియు అధికారుల నిర్లక్ష్యభావమును గురించియు కొంచెముగ నిదివరకు తెలిసియుంటిమి. మఱికొన్ని వివరములు తెలియజేయ బూనితిమి. యేలేరువది పాయయును గొట్టెగుండి గొల్లప్రోలునదైలు రోడ్డునకు తూర్పుప్రక్క ప్రవహించుచున్నది సర్దుములుకురికి నరవ లేక్కునగనుండి కాలములో గొల్లప్రోలు రైల్వే స్టేషనునకు సమీపముగ న 399/23 రు గల టెలిగ్రాఫ్ స్టంభమునకు రైల్వే పర్మిట్టోవే ఇన్స్పెక్టరు గొట్టెగుండిని తెగ పైవనియు, అగండి ప్రవాహబలముచే మిగల పెద్దదై నుమల కొక అరఫర్లంపు వ్యాప్తి నొందెననియు మరికొన్ని గంట్ల యిరచుట్ట పడినవియు ప్రవాహగతి మారి పొలములను

ముంచివేసెననియు, ఉడుకైన పొలములందు వరియాకు ఆన వాలు లేకుండ గట్టిపె సెసెనియు, కొన్న, ముప్పు వగైరా పంటలు కొట్టుకుపోవుటయు లేక క్షుత్తిపోవుటయు తటస్థించెననియు, పశువులకు మేలేలేకుండ గడ్డిగల భూములు వట్టివైనవనియు, పంటల నష్టమేగాక భూమికి కూడ నష్టము వచ్చినదనియు అనగా భూములు ఇనుక తెరవేయుటచే నష్టనష్టా యోపయోగము లేకుండపోయెననియు, కొన్ని భూములు యిప్పుటికిని నీటిలోనే యున్నవనియు, వరి కూకు మరల కొన్ని పొలములందు నాటువలసి ప్రయత్నించినప్పటికిని నిష్ఫలమయ్యెననియు, యినుక తెర వేయని భూములు యీ సంవత్సరమునకు నష్టనష్టమునకు లోగియుండలేదనియు గండి కొట్టవలసి రైల్వే. ప. వే. ఇన్స్పెక్టరును అభ్యంతర పెట్టినప్పటికిని అతడు వినిపించుకొనలేదనియు ఈ నష్టమున కంతకును మదరాస్ సర్వే ముక్రూ రైల్వే కంపెనీవారు జవాబుదార్లనియు పేర్కొనుచున్నది. ఇందు విషయమై మదరాస్ యివ్వవలెననియు అట్లు యిచ్చుచుండల దావాచేసి రాబట్టుకొందుమనియు కంపెనీవారి ఏజెంటుకు నోటీసులు పంపింట్టును అందులకు తామివాదముమై ఆలోచించు చున్నట్లు కంపెనీవారు ప్రత్యుత్తరము నొసంగినట్లును తెలియవచ్చినది. పిర్రాపురం ఎన్జింటు 2000 న జమీందారి రైతుల కే యాదెబ్బ కల్గినది. పిర్రాపురం మహారాజాగారి కేమియు తనచర్య దీసికొనినట్లు తోచదు.

యేలేరువది గట్టును ఎత్తుచేసి బాంబేయిందక పోవుటచేతను, నదియందు దిబ్బలేర్పడుటచేతను, శ్రవ్వ నీటిప్రవాహగతి సరిగనుండునట్లు చేయకపోవుటచేతను, ఈనదియొక్క యుర్ర ప్పాయవాలు అను మురుగునీటి కాల్వ కడ్డుగట్టువేసి అనీరు సముద్రమునకు పారల నివ్వకపోవుటచేతను, కాకినాడ తాలూకాలోని కొన్ని వేల ఎకరములు ముఖ్యుగ జమీందారీయతున వ్యవసాయమునకు నష్టము కలిగెను. ఇందువిషయమై యంతలరకు అధికార్లు తన జాగ్రత్త వహించునట్లు కనుబడును. ఏలేటి యిమరుగుకాల్యాలన రయతుల వ్యవసాయమునకు మంపుల్ని నిష్ఫలకము యగుచున్నది. ఇదివరలో యర్రప్పాయవాలునకు ప్రభుత్వాధికారులు గండికొట్టినప్పటికే కొంత గురువుగా నుండెడిది ఈసంవత్సరము కలెక్టరు నీటిఅధికారులు అట్లుగండికొట్టనివ్వలేదట. ఒకలక్ష రూపాయల నష్టముకల్గినట్లు చెప్పబడుచున్నది. కొన్ని బూములు యిచ్చటికిని నీటిలోనే మునిగియున్నవని తెలియుచున్నది. ఎన్జింటువారు గండికొట్టకొన నివ్వవలసినదని కలెక్టరును కోరిననియు, అందులకు ప్రతికూలముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిననియు, మురుగుకాల్యముండి నీరుపోవుటకు ఒక స్టూప్ ను ఎన్జింటువారి ఖర్చుచేస కట్టించెద మనియు చెప్పిరట. ఈస్టూప్ కట్టుటకు కొన్ని వేలరూపాయలు అవసరం. ఎన్జింటువారు దీనిని చేయింతురా అనుప్రశ్న. రయతులపక్షమున ఎన్జింటువారు రయతులకు గల్గిననష్టమునకు ప్రభుత్వమువారిని మదరాస్ యివ్వవలసినదని దావానోటీసులు పంపించెదరని తెలియుచున్నది.

ఆకస్మికమరణము

ఈనెల 30వ తేదీ యువయమున మ్యూనిసిపల్ హైయర్ వీ మెంటరీస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుడగు మంత్రాల సత్యనారాయణగారి సుమారు 12 వత్సరముల కొమారుడు కాకినాడ లాల్ లాద్ కాలవలో స్నానముచేయుచు ఆకస్మికముగ ప్రాణమునడచెను. తండ్రియు సమీపముననే స్నానముచేయుచుండెను.

ఫిర్రాపురం రాజావారి కాలేజీ

ఈమధ్య ఆంగ్ల విద్యాలయమును గురించి జరిగిన పారమహంసభలో తీర్మానించిన ప్రకారము పిర్రాపురరాజావారి కాలేజీ (కాకినాడ) పొరులయధీనము వచ్చి మహారాజావారి హస్తగతమయ్యెను. ఈకాలేజీ సెకండ్రీ గ్రేడ్ కాలేజీ. దీనిని ఫస్ట్ గ్రేడ్ కాలేజీ చేయించు మద్దేతుతో మహారాజావారి యనుమతిపై ఒక ఇన్స్పెక్టర్ కమిషనును యిక్కడిను పంపవలసినదని మద్రాస్ యూనివర్సిటీ సిండికేటువారికి వరఖాస్తు పెట్టబడునని చెప్పబడుచున్నది.

బెజినాడ

ఆగస్టు 31:— బెజినాడయందు మిల్లు యజమానులును కర్మిషాన్లను అర సంబూరు వేణుగోపాలరావుగారు తమ వ్యాపారమును పట్టిపెట్టిరి. రెండులక్షల యేబదిరూపాయల లోకులకు బాకీపడినట్లును, అందుకుగాను దాదాపు అరుదవేల విలువగల ఆస్తివాస్తవ యున్నట్లును తెలియుచున్నది. తమకు గల ఆస్తిని అమ్మివేసి బాకీదారులు యింట్లోనే వేయటము అధికారము నొసంగుచు ముగ్గురు వర్తకులను యేర్పాటును చేసినారు. ఇందువలన చాలమందికి నష్టము తగిలినవని చెప్పుకొనుచున్నారు.

(స్వకీయవిలేజింగ్)

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

న మ్మ క మ గు క్రొత్త మాదిరి న గ లు దొ రు కు స్థా న ము
ది ఆంధ్రజ్యోతిషులరి మాన్యుపాక్షరింగు కంపెనీ,

పాడ్యోను: బెజవాడ, బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
మావద్ద అనేకరకములు జడబిళ్ళలు, నాగరములు, క్లిప్పలు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాక వెండికూజాలు,
గిన్నెలు, కాలుగొలుసులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.
ప్రాప్తి: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు. (3)

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ ల నుండి శేష లోక సేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును.
(ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆనరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే
గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రీటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆనరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి
నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిసిల్లులు, బాలెంతలు, పడుచు
వా, ముసలివారు, వారు పీరనకేల సమస్త వానవతోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిలములు,
సకలజ్వరములు, మాంవ్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన థేదులు,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్యాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు
మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన
వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొమ్మఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పొమ్మఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్లు
రు. 2-18-0 25 బుడ్లు రు. 5-0-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయమున దొరకు అమూల్యగ్రంథములు

రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమపుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము) } ... 0 3 0	
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది) } ... 2 4 0	
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది } ... 0 6 0	
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈగ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు. } ... 1 8 0	
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, } శ్రీమతి కల్పమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. } ... 1 0 0	
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజిజ్ఞాసా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) } హిందీమొదటివాచకము 0 6 0 శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులో నిముడునది) } 0 8 0	
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము } శతకవృత్త చరిత్రము-గ్రంథకర్త: పండిత పంగూరి సుబ్బారావుగారు } 1 4 0	
గాలనబుసినాటకము 0-12-0 రామదాసునాటకము } హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి } ... వెల 0 8 0	
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 నటీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి } వృషాధిప శతకము 0 2 6 ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము } 0 12 0	
సర్వేశ్వర శతకము 0 3 0 నారాయణ శతకము } దేవకీనందన శతకము 0 3 0 కాళహస్తీశ్వర శతకము } 0 2 0	
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.	

ధర స ర స ము జర్జీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

1808

ఓనల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెన్సెల్ లెన్సు	3 0 0
సాదా స్పెల్ లెన్సు	3 0 0
సెల్ లెన్సు బ్లెస్ లెన్సు	3 8 0
చేరింగరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోస్టాండ్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా స్టాండ్ లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్మీ వర్తకశాల	
తపాలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాసు	

స్టీల్స్ సెల్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను
దీని గుణము వృద్ధిచుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని
మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కంట్రాక్టరు
గారైన రామన్ మోహన్ గారి యద్వంద్వి ఒక యోగ్యతాపత్రిక
వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గజ్జయుండి, తినివేయుచుండెను.
శత్రుణమే మీ జెంపధమును వాడితిని. గజ్జ పోయినది. మొండి
గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మెలచుచున్నవి."

బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0.
టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Collingwood & Co., Mount Road, Madras

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు
అపూర్వగ్రంథము
ఆంగ్లమున విరివిజేతభక్తుడగు టెరెన్సు మెక్స్ లీనీగారు
రచించిరి.
గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాల
లోపాధ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీ
కృతము.
భావగర్భితము. శైలివృద్ధుమధురము ప్రతి ఆంగ్లమును
చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుడు.
వెల రు 1-0-0
మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.
వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా
కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారి వ్రాయవలయును.